

אתגתא

בשבע 04.08.22 באב תשפ"ב, 04.08.22

דביר שרייבר בגרסה משודרגת לסיפור קמצא ובר' קמצא

צילום: לירון מלודוב

בסלון ביתו של עוז קדמון בכפר דרום התרקם המאבק התקיף נגד העקירה, ומשם הוא הוצא בברוטליות עם משכחתו ביום הגירוש ← 17 שנים אחרי, הוא עדיין חש במלוא עוצמתו את הכאב הפיזי של הכיסופים "לחזור לאדמתנו שהיא חלק מדמנו ומהדם שהשארנו שם, בכפר דרום" // יוסף ארנפלד

נאבה בעוז

עו"ד יוסי פוקס, ממובילי המאבק המשפטי בעקירה, מדבר על לקוחותיו מהגוש שנפטרים בטרם עת ועל הקשר בין בג"ץ האקטיביסטי מהגירוש למשפט נתניהו // עפרה לקס

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

סנוב, בהר הבית כבר היית?

במשך דורות היה ברור ליהודים מכל החוגים והעדות שאסור לעלות להר הבית. ואז הגיע הקמפיין

1 מה שהכי מדהים בעיניי בסיפור הזה של קמפיין העלייה להר הבית, זאת העובדה שיש לי חשש אמיתי לכתוב נגדו. כבר מזמן רציתי לעשות את זה, למעשה אפילו כבר התחלתי לעשות את זה, ותמיד איכשהו נתקעתי די בהתחלה. שוב ושוב נתקלתי במעצור במקלדת. למה לך להסתבך? למה לך לגעת בנושא רגיש? למה לבקר מגמה שיסודה בכמיהה לקודש? למה לפגוע בערכים שחשובים כל כך להרבה יהודים יקרים וטובים? ובעיקר, למה להיכנס לשטח אש? לכתוב נגד ניר אורבך זאת לא חוכמה. לא צריך להיות גיבור גדול. אבל אם תעז לסדוק את הקונצנוס המדומה סביב קמפיין הר הבית, ועוד בערב תשעה באב, יום השיא השנתי של הקמפיין - תחטוף בחזרה. אנשי הקמפיין לא פראיירים. יש להם כותבים מוכשרים. יש להם טורים משלהם. יש להם אפילו מדורים קבועים בעיתון שעוסקים בנושא.

אבל במחשבה שנייה, בדיוק לכן חייבים להתגבר על כל הפחדים ולכתוב. לא כדי להילחם, בטח לא כדי לפגוע בערכים שחשובים להרבה יהודים יקרים וטובים (ואני לא מתאפק ומכניס כבר כאן, בפתיחה, טיעון חשוב: זה לא כל כך הרבה יהודים כמו שזה נראה), אלא כדי לעשות סדר. כי יש כל כך הרבה בלבול בשיח סביב הר הבית.

אז אני מתגבר על הפחד. הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים האמיתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים שוכני עפר, שכתבו כולם בחריפות רבה נגד העלייה להר, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, הרב אברהם יצחק הכהן קוק, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

2 טוב, מאיפה נתחיל? אולי באמת ברב קוק, במכתב ששלח אל המושל הצבאי הבריטי בשנת תר"פ (1920) ובו הסביר את עמדתו בנושא העלייה להר הבית. יש לא מעט טקסטים "כבדים" של הרב שעוסקים בנושא, אבל במכתב הזה הוא כותב בשפה קלה יחסית: "מה שאין אנחנו נכנסים לפניו מן הכותל, הוא לא בגלל מיעוט זכויותינו ומיעוט קישורנו אל המקום הקדוש הזה - אלא מפני רוב הקישור שלנו אליו ואל רוממות קדושתו. מפני שאנו מכירים, שכמו אז בעת שהיה בית מקדשנו על מכונו, כך גם עתה הוא מלא כבוד ד' אלוהי ישראל וקדושתו, ואין לנו עכשיו האמצעים הדתיים שנוכל על ידם להכשיר את עצמנו, עד שיבוא הזמן ויימצא לנו כל הדרוש להכשיר את עצמנו לעמוד במקום הקדוש הזה, שאנו מקושרים אליו בכל נפשנו ובכל חיי נשמתנו".

נדמה לי שהרב קוק התווה לנו כאן בכמה שורות קצרות את כל היסודות בדיון על הר הבית: א. מי שלא עולה להר הבית - זה לא אומר שהוא חושב שהמקום לא שייך לנו ואין לנו ריבונות עליו, וזה גם לא אומר שהוא יהודי שלא מקושר באמת למקדש. להיפך. בגלל שאנחנו קשורים אליו - אנחנו לא נכנסים. כי אכפת לנו ממנו, ואנחנו לא רוצים לפגוע בקדושתו. ב. בית המקדש אומנם נחרב לפני אלפיים שנה, אבל הר הבית עומד גם עכשיו במלוא קדושתו. ג. אין לנו האמצעים לטהר את עצמנו כדי להיכנס למקום הקדוש הזה. ד. יבוא יום שנוכל לעשות את זה. ה. גם עד שזה יקרה, אנחנו מקושרים למקדש בכל נפשנו.

כמה עמוק, כמה פשוט. הרב קוק ציפה שהמושל הבריטי יבין את זה, אז בוודאי שגם אנחנו יכולים להבין את זה. אגב, הרב קוק כל כך היה זהיר בקדושת הר הבית, שגם בהתפללו בכותל המערבי הוא נמנע מלהכניס אצבעות בין אבני הכותל, שמא זה כבר שטח הר הבית. עד כדי כך.

3 ואכן, במשך דורות, יהודים נזהרו מלעלות להר הבית. כך היה גם כשהתאפשר טכנית לעלות להר. ואני לא מתכוון רק לחמישים וחמש השנים שחלפו מאז ההכרזה "הר הבית

עולים בסיור בהר הבית

אל תאמינו לקמפיין שאומר שמי שלא עולה - לא אכפת לו. שמת' לב לאחרונה שאנשים ממש מתביישים להגיד שהם נזהרים בקדושת הר הבית, ומתחילים להתכתל: "תשמע, אני אישית לא עולה, אבל..." ובכן, למדו לשונכם לומר, בגאווה: "אכפת לי, ולכן אני לא עולה"

בידינו, אלא לעשרות שנים קודם. אבל בחודש אלול תשכ"ז, שלושה חודשים אחרי מלחמת ששת הימים, היה צורך להזכיר את חומרת העניין. כל גדולי הדור, מכל העדות ומכל החוגים, הצטרפו לקריאת הרבנים הראשיים דאז, הרב אונטרמן והרב ניסים: "אחרי שזכינו בחסדי ה' יתברך שהר הקודש והמקדש, חמדת ישראל, נמצא ברשותנו, ורבים מהמון בית ישראל נוהרים לחזות עין בעין את מקום הקודש והמקדש, ויש מהם שנכנסים בשטח הר הבית, אשר מדורי דורות אנו מזהירים ונמנעים מלהיכנס בכל שטח הר הבית כולו, פן ניכשל חש ושלום באיסור חמור בפגיעה בטהרת המקום הקדוש הזה... לפיכך אנחנו חוזרים ומזהירים על מה שהזהרנו מכבר, שבל יהין איש ואישה להיכנס לכל שטח הר הבית".

על המכתב הנחרץ הזה חתמו, כאמור, כל גדולי הרבנים והפוסקים של הימים ההם, ובהם (לפי סדר א-ב): הרב שלמה זלמן אוירבך, הרב יצחק אריאלי, הרב חיים דוד הלוי, הרב עובדיה יוסף, הרב שאול ישראלי, הרב יוסף משאש, הרב צבי יהודה קוק ועוד (ולמי שטוען שדברים השתנו מאז: הרב אברהם שפירא והרב מרדכי אליהו, לצד רבנים חשובים אחרים כמו, חזרו וחתמו על אותה קריאה: "הננו לחזור ולהזהיר, ששום דבר לא השתנה, והאיסור החמור במקומו עומד, בכל שטח הר הבית"). נדמה לי אגב שבמקור הקריאה אחרי ששת הימים יועדה בעיקר לציבור הכללי והמסורתי. לציבור הדתי הדברים היו די ברורים גם ככה. טוב, חוץ מלקומץ אנשים שהקימו ארגון קטן מאוד שנקרא 'נאמני הר הבית' והתחילו לארגן הפגנות למען הנחת אבן הפינה לבית המקדש השלישי בהר הבית בחניון גבעתי. הם נתפסו בדעת הקהל כמשונים. לכולם היה ברור שכולנו מצפים ומייחלים ליום שבו נשוב ונעלה להר בית ה' כימי עולם וכשנים קדמוניות - ומתפללים על זה בכותל.

4 ואז הגיע הקמפיין. האמת שאני מתלבט קצת לגבי הבחירה שלי במונח "קמפיין", כי המילים שנקשרות במונח הזה הן "ציניות", "מסחריות", "אינטרסים". וכל אלו ממש לא רלוונטיות לקמפיין העלייה להר הבית. אני מאמין, ללא פקפוק קל אפילו, בכוונותיהם הטובות של מוביליו. וזו עוד סיבה שקשה לי לכתוב נגדם. חלקם אף ידידי (עד לקריאת מאמר זה, על כל פנים). בעצם, זה אפילו יותר מכוונות טובות - מדובר בכוונות קדושות. לא פחות. מקור הקמפיין בקודש, בכמיהה אמיתית למקדש. זה המנוע. אבל סופו בחוסר אחריות, בפריצת גבולות, בחוצפה של צעירים מול זקנים.

וכן, יש בו גם הרבה מאפיינים אחרים של קמפיין: הנדסת תודעה, שטיפת מוח, מיתוג, קביעת טרנדים, שימוש במעצבי דעת קהל ובידוענים (השבוע קפץ לי סרטון פרסומי: "חברי אנדרדוס מודיעים: נעלה בקרוב להר הבית!"), חשבתי לרגע שזאת פרודיה שלהם, אבל לא). אני בטוח שהוא עוד יילמד בבתי הספר לפרסום. כך הפכה תוך שנים ספורות העלייה להר הבית מעניינם של גרשון סלומון וחבורתו לטרנד הרוחני הלוהט של הצינונות הדתית - מתלמידי ישיבות הסדר ועד דתל"שים, חברי כנסת וחברות כנסת. ואולי כדאי לשאול את עצמנו מראש מה יהיה הקמפיין הבא. הרי רואים כאן כמה קל לקחת קונצנוס פשוט וברור שקיים בציבור מסוים, ולשחוק אותו.

5 אז איך הקמפיין הצליח ככה? בזכות תקציבי עתק? שטחי פרסום? ממש לא. אני חושב שכדי להבין את זה, אנחנו צריכים לחזור אל המנוע. הקמפיין יושב בבסיסו על נקודות אמיתיות שנוגעות בכל יהודי מאמין. האם אני עושה מספיק למען הגאולה? האם די בתפילה ובשירת "אני מאמין"? לא צריך גם משהו מעשי? הרי מדינת ישראל קמה על ידי אלו שלא הסתפקו בתפילות בגולה אלא קמו ועשו מעשה. האם אפשר לעבור בשתיקה על חילול ההר על ידי האויב הערבי? אנחנו דואגים למשילות ולריבונות בכל חלקי ארץ ישראל, מה עם המקום הקדוש ביותר שממנו הכול התחיל? לא הגיע הזמן שגם שם תהיה נוכחות יהודית משמעותית? נכון, בעבר גדולי ישראל אסרו את העלייה להר הבית, אבל בדור שלנו זה שונה, כי זה פיקוח נפש, הר הבית הפך למרכז של הסתה ואלומות. חובה עלינו להיות שם, על ההר, כדי למנוע את זה.

אני חושב שהדהוד השאלות האלה על ידי ארגוני העלייה להר, ועל ידי עיתונאים וכותבים רבים (העלייה להר הבית נעשית על ידי מיעוט קולני קטן, אבל כזה שיש לו אהדה גדולה בברנ"ה), הוא שגרם לנוכחות הגוברת של הנושא הזה בשיח המגורי. העלייה להר הולכת ונתפסת בדעת הקהל כצו השעה. כתובה דתית-מדינית-ביטחונית.

אני לא מזלזל בשאלות האלה, לפחות לא ברובן. אני בעד חיזוק הריבונות והמשילות הישראלית בהר הבית, חד משמעית (או כמו שאומרים מהשבוע: חד ערכית!). אני בעד הגברת הנוכחות הביטחונית שם, אני נגד אוזלת היד במקום הזה, מקום שמשפיע ומקרין על כל הארץ. יחד עם זה, אני לא מקבל את התשובות שנותנים לשאלות האלה אנשי הקמפיין.

6 הרי ככה זה עובד בכל מקום, הם בעצם אומרים לנו. עושים הפגנות, מקיימים מאחזים, באות משפחות, יש התיישבות, יש ריבונות, יש ביטחון - ובסוף גם מחברים לחשמל. אז זהו, שממש לא. כאן זה לא יעבוד בשיטת חומה ומגדל. ובכלל, בניגוד לכל חלקי ארץ ישראל, אין מצוות "ישוב הר הבית". גם אם בן גביר יהיה ראש ממשלה (מה שפתאום לא נראה כזה רחוק) ויחליט, חלילה, להסיר את

אנש נבנ יונתן ליה חלוא בנימ

אחוזת יונתן ביד בנימין

הגענו לכאן מירושלים ואנחנו מאד מרוצים
מהמקום מהאווירה, מהאנשים והדבר הכי חשוב השקט.
לא חווינו כזה רוגע מעולם.

זהבה ומתניה מירושלים

3 דקות
מכביש 6

בית כנסת ומרכז
מסחרי במתחם

נוף כפרי
ואוויר נקי

מרכזי קניות,
תרבות ובריאות
במרחק הליכה

קהילה פעילה
ואיכותית של אנשים
טובים, כמוכם

דירה מרווחת
במיקום מרכזי

אשחר & more

חזון קהילתי חדש לבני+55

חפשו בגוגל:

www.ahuzatyonatan.co.il

אחוזת יונתן יד בנימין

0723950738

אחוזת יונתן
החיים החדשים שלכם

ידידיה מאיר

yedidyameir@gmail.com

מי יותר תבע ודרש גאולה בדורנו מהרבי מלובביץ' קראתם מה הוא כתב על העולים להר? כמה פעמים הזכיר את הביטוי "רחמנא ליצלן" על עצם "ההעלאה על סדר היום את שאלת היתר העלייה על הר הבית"? ועל מי ש"ידו תהיה במעל" של יוזמה כזו?

ובעיקר, יש כל כך הרבה דרכים מעשיות לקרב את עלייתנו להר במהרה בימינו: התחזקות בציפייה לישועה, בלימוד תורה, בצדקה, בחסד, וכמובן בתפילה. אז מה עם לקבל על עצמנו לכוון שלוש פעמים ביום ב"יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו שייבנה בית המקדש במהרה בימינו", כל מה שאנחנו (לפחות אני) ממלמלים בלי לשים לב אחרי שמונה עשרה, או אפילו לכוון קצת יותר בשיר "תיתן אחרית לעמך" שמושר לאחרונה ברגעי השיא בחופות?

ומה עם לקדם את ערך השבת בישראל, למשל? גם על זה כידוע חרב בית המקדש. הייתי ביום כיפור האחרון בקהילת 'ראש יהודי' בתל אביב וראיתי אלפיים תל אביבים מגיעים לכיכר דיזנגוף לכל נדרי, חלקם לראשונה. הרגשתי שם את בית המקדש הולך ונבנה. מי יזמין אותם לסעודות שבת, את כל האלפיים האלה? מה עם קמפיין כזה?

וסליחה שהכול אצלי מתחבר בסוף לדף היומי: אתם יודעים כמה שעות, רק השבוע, הקדישו מאות אלפי לומדי הדף היומי בעולם היהודי לענייני כהנים, מעשרות וקורבנות? וזה עוד במסכת כתובות, שעיקרה בכלל ענייני נישואין. אני לא מדבר על מסכתות כמו יומא, ראש השנה, פסחים, חגיגה או מסכתות סדר קודשים שעוסקות כולן בעבודת בית המקדש. עמל תורה כזה מקדם את בניין בית המקדש הרבה יותר מתמונה שלכם בכובע סמבל ליד כיפת הזהב.

10 העצה שלי למי שמתלבט היא פשוטה: עם חשש כרת לא משחקים. קודם כול, אל תאמינו לקמפיין שאומר שמי שלא עולה - לא אכפת לו. שמת לב לאחרונה שאנשים ממש מתביישים להגיד שהם נזהרים בקדושת הר הבית, ומתחילים להתפתל: "תשמע, אני אישית לא עולה, אבל..." ובכן, למדו לשונכם לומר, בגאווה: "אכפת לי, ולכן אני לא עולה". ואם אפשר הוסיפו גם: "כן, אני מיושן כזה, מתפלל בכותל. מה לעשות, אני לא טרנדי בעבודת ה' שלי".

ואגב, תקשיבו לבזו של חלק מרכזי מאנשי הקמפיין כלפי התפילה בכותל ("קיר תמך"), ואז תסתכלו על המספר הקטן של העולים להר מול אין ספור היהודים היקרים ששופכים את ליבם בכותל, מקום שלא זזה שכינה ממנו, ותחשבו איפה אתם רוצים להיות. מיליון מסורתיים לא טועים.

11 פתחנו ברב קוק ונסיים איתו. באיגרת תרעז באגרות הראי"ה כותב הרב על עלייתו של הברון רוטשילד להר הבית: "ליבי נמחץ מאוד מפני חילול השם של היותו במקום המקדש, וביותר על מה ששום איש לא העיר אותו שהוא דבר האסור. פגימה אחת בקדושת מקום בית חיינו, עולה לנו על כל מיליונים של יישובים מעשיים".

איזה משפט חריף זה. נראה לי שכדאי לקרוא אותו שוב: "פגימה אחת בקדושת מקום בית חיינו, עולה לנו על כל מיליונים של יישובים מעשיים". מי אומר את הדברים? הרב אברהם יצחק הכהן קוק, גדול אוהבי ישראל וארץ ישראל בכל הזמנים. ועל מי הוא כותב את זה? על גדול מיישבי ארץ ישראל בכל הזמנים, הברון רוטשילד. אבל כן, הרב קוק מבהיר שפגימה אחת בקדושת מקום בית חיינו לא שווה מיליוני יישובים מעשיים. מעניין מה היה אומר על הקמפיין של היום, של אנשים טובים שמתחילים בכוננות טובות, אבל בגלל חוסר אחריות, עלולים לגרום למיליוני פגימות בקדושת בית חיינו. ●

אזהרה לרבים. קריאת הרב קוק להימנע מכניסה להר

החגיגת הבאה: בזכות פעילות נמרצת שלנו בכנסת, ועדת החינוך בראשות חברת הכנסת שרן השכל המליצה לאחרונה לאשר סיורי תלמידים מכל מערכת החינוך בהר הבית. תגידו, אתם מבינים את המשמעות ההלכתית של הדבר הזה, של מאות בני ובנות נוער שעולים להר במסגרת טיול שנתי? איפה הם יטבלו לפני זה? במימיה? מי יוודא שהם נכנסים רק למקומות המותרים (לשיטתכם)? למה הפכתם למחטיאי הרבים, בסדר גודל כזה? ואני חוזר שוב אל הפוסק שכולם נסמכים עליו, הרב דב ליאור. ערב תשעה באב לפני ארבע שנים הוא נשאל על ידי פעיל עלייה להר לגבי ליווי קבוצת חילונים שכבר מגיעה למקום, בטענה שכך לפחות לא יכנסו למקומות אסורים. "עדיף שלא יעלו כלל מאשר שיעלו בטומאה ובהעלמת עין של העולים בטהרה", כתב הרב ליאור, "העיקר שאתה לא תתמוך ולא תסייע, אפילו בעקיפין, לעלייה להר הבית שלא כהלכה".

9 קשה להיכנס לכל הסוגיות של עלייה להר הבית במאמר אחד. אני גם לא חושב שעיתון הוא המקום לדיון מעמיק בעניין הלכתי כה חמור. אבל אי אפשר בלי לדבר על הנחת היסוד שעומדת מאחורי הדברים, והיא שעליות להר הבית הן הדרך לבניין בית המקדש. יש שיר כזה, לא? "ריבוננו של עולם אני יודע שבית המקדש השלישי אינו בנוי מאבנים, הוא בנוי מסטוריו על ההר". (חייבים לומר משהו על האווירה הזו של "לא צילמת - לא עליית". הייתם מעזיזים לעשות סלפי עם ספר תורה ביד בתוך בית כנסת? אז הר הבית קדוש פי מיליון).

ומאיפה הגיעה ההנחה שאם נעלה כמה שיותר סטודנטים וסבלו, בית המקדש ייבנה? הרי העליות ההמוניות, הפומביות, שלא על פי ההלכה, פוגעות בקדושת ההר וממילא לא רק שלא מקרבות את בית המקדש, אלא מרחיקות אותו ממנו.

כל הגבלות העלייה להר הבית, ואף יקים שם מרכז מבקרים משוכלל עם מיצג אוריקולי לכל המשפחה שישחזר את שירת הלוויים בבית המקדש - זה לא יחזק את האחיזה שלנו בהר. כן, אפילו אם בזכות זה תתגבר משמעותית מצבת השוטרים שם. אדרבה, זה יחליש את הקשר שלנו עם בית המקדש. הר הבית הוא לא חומש. למקום הזה יש כללים משלו.

ומה הכללים המיוחדים להר הבית? במילה אחת - יראה. כל המהות של הר הבית היא יראה. החל בשמו - "הר המוריה" - שמשם יראה יוצאה לעולם, דרך יעקב אבינו שאומר "מה נורא המקום הזה", ועד לתפילה על בניין בית המקדש שאנחנו אומרים שלוש פעמים ביום: "ושם נעבדך - ביראה". המילה יראה עושה לכם מפחיד? הרבה יותר קל לדבר על "אהבה", "התחברות", "התרגשות", אני יודע. אבל מה לעשות. הר הבית זה סיפור אחר, כאמור. ומה לעשות, יש עוד מילה שגם היא מוטיב חוזר במקורותינו בכל פעם שמדברים על עלייה להר. והמילה הזאת היא "כרת". הדינים שנוגעים לכניסה למקומות האסורים בהר, או לעלייה בטומאה, או אפילו לעלייה בלי הקפדה על קדושת המקום (למשל, ידעתם שאסור לדבר דיבורים בטלים בהר הבית?) הם חמורים ביותר. אי אפשר לשחק איתם או לקחת סיכונים. זה לא המקום לעגל פינות.

7 כן, יגידו רבים וטובים, אבל אנחנו נכנסים למקומות המותרים בלבד, וטובלים לפני זה, ועולים בקדושה ובטהרה, לפי פסיקה שקיבלנו. אבל מה לגבי כל האלפים שאתם גורמים להם לעלות? האם גם הם עושים את זה בטהרה ומקפידים על המסלול? ומה עם הקריאה המתמדת לעוד ועוד אנשים להגיע? הרי ברור שיש פה סחף, מדרון חלקלק.

יש גם מי שאומרים, "רגע, אבל מי לנו גדול מהרב דב ליאור, והנה, הוא בעד עלייה להר". ובכן, דווקא הסיפור של הרב ליאור הוא דוגמה לחוסר האחריות של אנשי הקמפיין. הרב ליאור התיר בתנאים מסוימים מאוד, במקומות מסוימים מאוד, לעלות להר. הוא אומנם דעת מיעוט נגד רוב בניין ומניין של כל גדולי ישראל בכל הדורות, אבל איש לא חולק על גדולתו בתורה. אז נגיד שארגוני העלייה להר הבית נשענים על פסיקתו (אני כותב "נגיד", כי רבים מהם לא נשענים על אף פסיקה, ואף מתנגדים עקרונית לעירוב דעת תורה בנושא. מי הם הרבנים הקטנוניים האלה שייגידו לנו איך לנהוג. הלב רוצה אל ההר). ובכן, לפני כחודשיים, עם התגברות הטרנד, הרב ליאור יצא בקריאה חריפה נגד עליית נשים להר: "הנני פונה לכל מי שקדושת המקום יקרה בעיניו לפעול למניעת עליית נשים להר הבית". לא כאן המקום להיכנס לסיבות ההלכתיות ולענייני טבילה וטהרה, אבל האם אכן כל מי שקדושת המקום יקרה בעיניו פועל למניעת עליית נשים להר הבית? האם אנשי הקמפיין פרסמו את הקריאה הזאת? האם הפסיקו לקרוא לעליית נשים?

אני כבר לא מדבר על העלאת מפורסמות ומפורסמים שאינם שומרי מצוות על ידי אנשי הקמפיין. בדקתי באופן אישי שלושה מקרים של שלושה סלבריטאים שעלו להר בליווי ובהדרכת אותם ארגונים, וחוויותיהם מהביקור יוח"צנו אחר כך לתקשורת על ידם. האם הם טבלו לפני שעלו להר? מה פתאום. האם הם נכנסו רק למסלול שהרב ליאור התיר? לא. אז מי לוקח אחריות להכנסתם לחשש כרת? זאת הדרך לקרב את הקמת המקדש? איזה קורבן הם יצטרכו להעלות בגללכם כשהוא ייבנה?

8 השבוע נשאבתי לשורת סרטונים של ארגון סטודנטים, דתיים וחילונים, שקוראים לכל עם ישראל לעלות להר. אתה רואה את האכפתיות של הפעילים הצעירים, את החיבור שלהם להר, באמת מרגש, ואז אתה מגיע לשורה

בס"ד
שלהי שמיטה תשפ"ב

גדולי הדור קוראים לכם לקיים מצוות שמירת כספים

עם סיום שנת השמיטה מצווה אותנו התורה:

"מִקֵּץ שִׁבְעַת שָׁנִים... שְׁמוֹט כָּל בַּעַל מִשֶּׁה יָדוֹ

אֲשֶׁר יִשֶּׂה בְּרֵעֵהוּ לֹא יִגַּשׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאֶת אָחִיו..."

לאחר שזכינו בשנת השמיטה ליהנות מקדושת ארץ ישראל, אנו נקראים בזאת להתעלות ולקיים מצוות שמירת כספים כמאמרה. לשמט לפחות חוב אחד שיועבר לטובת עניים ונזקקים.

כבר האריך ושיבח בעל "בן איש חי" דרך זו של מתן הלואה והשמטתה.

מכון התורה והארץ וארגון מקימי, חברו יחדיו להקמת קרן שמירת כספים גדולה וחזקה. קרן "נדיבי ארץ". הקרן תוכל בע"ה לסייע למשפחות השקועות בחובות לפתוח דף חדש. ככל שהקרן תהיה גדולה יותר, כן תוכל להוסיף ולסייע לנזקקים ונצרכים.

אנו קוראים לציבור לתת הלואות לקרן "נדיבי ארץ". מועד תום ההלואה יהיה ערב ראש השנה תשפ"ג. באותו היום חובות אלו ישמטו, והכספים יועברו לחלוקה לפרעון חובות ולעזרה לכל נצרך, על ידי הוועדה הציבורית.

המצטרף לקרן שמירת כספים של נדיבי ארץ, זוכה גם לקיום מצוות שמירת כספים דרבנן וגם לקיום מצוות צדקה דאורייתא.

צדקה הבאה מכספי שמירת כספים, בלא נגישה של אדם בחברו, מעולה היא, והקב"ה מבטיחנו: "בצדקה תכונני". ובכך בע"ה נזכה ליישוב ישראל על אדמת הקודש מתוך אהבת חנם איש את רעהו, עד יחדל אביון מקרב הארץ.

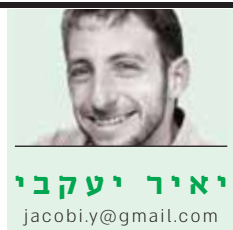
הרב **יעקב אריאל** שליט"א • הרב **חיים דרוקמן** שליט"א

הרב **דב ליאור** שליט"א • הרב **מאיר מזוז** שליט"א

הרב **אליעזר איגרא** שליט"א • הרב **שמואל אליהו** שליט"א

הרב **אהרון בוטבול** שליט"א • הרב **יצחק ברדא** שליט"א • הרב **דוד חי הכהן** שליט"א

הרב **מיכה הלוי** שליט"א • הרב **יהודה עמיחי** שליט"א

השנה בתשעה באב אני
מתכנן לקחת כדורים מיוחדים
שמקלים על הצום, קוראים
להם מיט-בוז' ולוקחים את זה
כשמתחילים להרזים רעבים

מלהמת אהים

באומות שהם חדרי הבית. זה בחדר אחד וזה בשני ונראה מה יהיו חלומותיהם. אולי הגעגוע יפעל משהו. ובאמת היה סוג של געגוע. מעבר לקיר שמעתי את הבכור מתפייט "מדוע לחי מושט לא פוגשת יד אחות?" ואילו הבן השני, שנדמה היה שמשחק במגנטים, מסתבר שבכלל הרכיב נשק ליום פקודה. גם אני לא בדיוק הרגשתי בנוח בתפקיד סנחריב, סך הכול מדובר היה בגוי נאלץ, והעובדה שנהרג בידי בניו גם לא עשתה לי כיף במיוחד. ובכלל, מה הייתה סופר גני אומרת אם הייתה שומעת שהפתרון שלי למריבות אחים זה לנעול אותם בחדרים שונים?

אז החלטתי ללכת הפוך. נעלתי את שני הבנים יחד בחדר ושיסדרו.

"מצידי שיהרגו אחד את השני", זרקתי לחלל הסלון משפט שהורים אומרים לעצמם בקול כדי לשכנע את עצמם שהם בסדר עם המהלך הזה.

ובאמת גם מצד הבנים היה נשמע שזה לחלוטין בסדר והם נפלו זה על צווארו של זה כפשוטו, משל היו שני מתאבקי MMA.

אז הלכתי על האופציה השלישית - איום ספציפי. שזה לא משהו שאני חזק בו. אני כאמור נמצא בדרך כלל יותר באזורים המעורפלים ("תפסיקו לריב או שאני לא יודע מה אני אעשה לכם" - עונש כל כך נורא שאבא אפילו לא מצליח לחשוב עליו, "אם תמשיכו ככה תתטפו" - מה תחטפו? השד יודע). איימתי עליהם שאם הם לא יסתדרו יפה במשך היום, לא אקח אותם אחרי הצהריים למסלול הנינג'ה שהם כל כך רצו. הם הסתכלו עליי בייאוש כאילו דרשתי מהם משהו שהוא מעבר לדמיון.

ואז וזכרתי בקטע של ג'ורדן פיטרסון, הפסיכולוג המפורסם. הוא הסביר שלהביא ילדים ואז לרצות שיהיה שקט וסדר בבית זה אוקסימורון. ילדים הם סוכני הכאוס. מי שמביא אותם לעולם צריך לצפות, ובכן, בלבגן. אז החלטתי לנסות להשלים עם זה שאחים רבים, כי זה מה שילדים עושים.

מאוחר יותר במסלול הניגוה, הם היו עסוקים מכדי לריב. ישבתי על הדשא מובס, והסתכלתי על הטלפון שלי בעיקר. אבל כשהבכור צעק עליי שאסתכל עליו עושה את הקיר הסתכלתי. להפתעתי, למרות הפרש הגובה המשמעותי - הוא הצליח. ואז הבחנתי במשהו עוד פחות צפוי. אחיו הקטן, שרק לפני כמה שעות השליך עליי בובת מטוסי־על לתוך הפרצוף, עמד מאחוריו ומחא לו כפיים בהתלהבות.

● התרגשתי לעצמי, "נקווה שזה באמת מידבק".

לבידוד המשפחתי שנכפה עלינו היו השלכות. אחת ההשלכות הייתה השלכות, כפשוטו. חפצים מתעופפים ששני הבנים שלי שיגרו בזעם זה לכיוונו של האחר החל מהיום השני לבידוד. ואני לא אומר שזה לא הגיוני, הרי אחים באופן מסורתי לא מסתדרים. קין והבל, יעקב ועשיו, גדי ואלון ברומר, הרשימה ארוכה. דוגמאות הפוכות קצת קשה יותר למצוא בגלל הטיית השורד: אף אחד לא טורח לרווח על אחים שלא מנסים להרוג אחד את השני (או לגלוש לאיזה תקל אימנתי לקרסול).

בקיצור, חשבתי שיהיה הגיוני לכל הפחות לצפות מהעיקבניים הקטנים למערכת יחסים שתואמת את הממוצע בשוק. אבל הקורונה, כאמור, חשבה אחרת, והלהבות עלו בהתמדה.

בשגרה הייתי פותר את העניין באיומים מעורפלים שמימושם מוטל בספק, אבל העובדה שמדובר היה בשלושת השבועות בואכה תשעת הימים גרמה לי לרצות לטפל במלחמות האחים בצורה קצת יותר שורשית.

אספתי אליי את שני הבנים ואמרתי להם: "חבר'ה, אתם יודעים באיזו תקופה אנחנו, נכון?" הם אמרו לי "כן, אנחנו בשלב הזה של תחילת החופש שבו אתה מפנים סיוט זה הולך להיות ושואל את עצמך איך תעבור את זה". "מדויק מאוד", אמרתי להם, "אבל יותר מדויק יהיה לומר שאנחנו בתקופה של אבלות". "על החירות שלך", הם המשיכו. "שוב מאוד מדויק", החמאתי, "אבל לא רק. אנחנו מציינים בימים אלו את חורבן בית המקדש, שנגרם בעקבות שנאת חינום". "בית המקדש הראשון בכלל נחרב בגלל עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים", דייק הבכור. "כן, אבל אתם לא זבח אתם השבוע לעשתורת, נכון?" עניתי, "או בוא נתמקד במה שרלוונטי לענייננו.

“בתקופה הזו של השנה אנחנו מקבלים על עצמנו לאהוב איש את אחיו”, המשכתי, “זה אומר שאנחנו לא מחפשים אחד את השני, אנחנו מפרגנים. באים אחד לקראת השני. ותאמינו לי, אם תהיו נחמדים לרגע, תראו שאח שלכם מחזיר לכם טובה. כי להיות נחמד זה מידבק”. “כן, הבנתי שזה התחיל מעטלף נחמד במחוז וואהן שבסין”, הבכור משח את מגן המוסר שלי בשמן וכל החיצים נזלו. הקריירה שלו כמצחיקול כבר יצאה לדרך. לצערי.

על כל פנים, באמת אחרי השמו"ס הרציני שלי העזתי לחשוב שיחול שינוי ולו רגעי באווירה הביתית, אבל אז אחד מהם נשם לכיוון השני ומהומת אלוקים פרצה.

אז החלטתי להרחיק אותם אחד מהשני. סוג של גלות אם תרצו. כמו סנחריב בשעתו, הפרדתי ביניהם וערבבתי אותם

החלטתי להרחיק אותם אחד מהשני. סוג של גלות אם תרצו. כמו סנחריב בשעתו, הפרדתי ביניהם וערבבתי אותם באומות שהם חדרי הבית. ובאמת היה סוג של געגוע. מעבר לקיר שמעתי את הבכור מתפייט "מדוע לחי מושטת לא פוגשת יד אחות?" ואילו הבן השני, שנדמה היה שמשחק במגנטים, מסתבר שבכלל הרכיב נשק ליום פקודה

קייץ לוהט בעל המשקל!

שלישי

פעמיים כי זול

גלגל המזל
ברשת על המשקל
כל סיבוב זוכה!

כל יום שלישי קונים וזוכים*

הנחות חסרות תקדים ואלפי פרסים בשווי עשרות אלפי שקלים מחכים לכם,
כל יום שלישי בחודשי יולי אוגוסט, בחנויות ובאתר!

3 זוכים
מאושרים

זוה לא הכל!

היכוננו להגרלה
הגדולה על
סט סירים
סדרת פרימיום
מבית סולתם

אינדוקציה מלאה, 6 חלקים
בשווי 3,499 ₪!

ההגרלה תתקיים בתחילת חודש ספטמבר

על המשקל
מוסיפים טעם לחיים

• המבצעים לחברי מועדון ולמצטרפים חדשים בלבד • בקנייה מעל 150 ₪ בחנויות / 250 ₪ במשלוחים,
לא כולל מבצעי "שלישי פעמיים כי זול", יהיה זכאי כל לקוח לסובב את גלגל המזל - כל סיבוב זוכה!
• כפוף לתקנון ועד גמר המלאי • אין פיצול עסקאות • התמונות להמחשה בלבד • ט.לח

קרני שומרון • שער בנימין

1-599-50-15-15 • alhamishkal.co.il

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

מעשה בשנאת חינוך

כולם יודעים שעל קמצא וברקמצא חרבה ירושלים. מה שפחות יודעים הוא שלסיפור הזה יש גם גרסה קצת אחרת

"הנה, שוב הכיבוש והרכושנות שכל כך אופיינית לכם. תאמין לי, אלפיים שנה יעברו ואתם עדיין תהיו פשיסטים".
"ואתם גם בעוד אלפיים שנה תעדיפו ממשלה עם האחים המוסלמים, יאיר גולן יגדף אותנו ומתן כהנא יקרא לנו שורפי אסמים".
"מי?"
"מה מי?"
"השמות האלה שאמרת".
"מאיפה אני יודע, זה יהיה רק בעוד אלפיים שנה".
ברקמצא והברנש הביטו זה בעיני זה. מסביב שקשקו כלי האוכל והתמוזגו בהמולת שקשוק החרבות של הלגיון הרומאי שחנה בסמוך.
"בקיזור", הפר בעל הסעודה את השתיקה, "אתה רוצה אחדות?"
"חס וחלילה", אמר ברקמצא, "מה נראה לך, שאני אשב בכפיפה אחת עם ביביסט שרוצה להחריב את הדמוקרטיה?"
"ומה אתה חושב, שאני אשב עם שמאלן חנפן שמגן על הדיקטטורה של מערכת המשפט?"
"יופי, לפחות בזה אנחנו מאוחדים".
"נו, אז מה אתה רוצה?"
"שתיתן לי להמשיך לשבת פה".
"אין מצב".
"נו, בחייך, רק למראית עין. הרי לא משנה מי יושב על הכיסא, בכל מקרה מי ששולטים פה הם הגדודים הלוחמניים שתוקעים לנו אצבע בעין".
"אתה מתכוון לגדודים הרומאיים".
"לא, אני מתכוון לגדודי היועצים המשפטיים. נו יאללה, תן לי להישאר, רק למראית עין".
"אה, למראית עין?"
"מראית עין".
"אין בעיה, ברקמצא. אז למראית עין אתה תעוף לי מהעין, ואני אתקן את המצב כדי שכולם יראו עין בעין שיש פה משילות ולא אָין. אבל רק למראית עין".
"אבל..."
"תתאין מפה כבר!"

את ההמשך כולם מכירים. ברקמצא גורש בבושת פנים, הצטרף לשוברים שתיקה והלך להלשין לאיחוד האירופי שהיהודים המרדניים מנסים לנהל מדיניות עצמאית בלי אישור מהקיסר ירום הודו ושהגיע הזמן להיכנס בהם. בתחילה האיחוד קצת פקפק והעדיף בינתיים לא לצאת בגלוי נגד המדינה היהודית אלא להמשיך לחתור תחתיה בשקט, אבל ברקמצא המליץ להם לעתור לבג"ץ ולראות כיצד השופטים מגלגלים אותם מכל המדרגות בנימוק הקלוש שאין להם זכות עמידה, סימן מובהק לכך שהיהודים החצופים האלה עפים על עצמם יותר מדי.

האיחוד השתכנע ועתר לבג"ץ, אבל השופטים אכזבו בגדול - הם קיבלו את העתירה והורו למדינה המפולגת להיענות לדרישות האיחוד, לקלוט ללא תנאי מהגרים מאוקראינה ומאפריקה ולהפלות לטובה את הציבור הערבי על פני הציבור היהודי, כדי שיהיה ברור מי בעל הבית האמיתי פה.

כך שבסוף לא הוכרזה מלחמה ולא היה צורך להיכנס ביהודים, כי הם כבר נכנסו האחד בשני והחריבו את עצמם בעצמם. וזה קצת מוזר, כי פעם הם הבטיחו לעצמם שחורבן נוסף לא יקרה עוד לעולם. קטע, זה בדיוק מה שאמרו פה גם לפני אלפיים שנה. ●

גם לפני אלפיים שנה היהודים סירבו להיפרד מהכיסא. מליאת הכנסת

בתחילה האיחוד קצת פקפק והעדיף בינתיים לא לצאת בגלוי נגד המדינה היהודית אלא להמשיך לחתור תחתיה בשקט, אבל ברקמצא המליץ להם לעתור לבג"ץ ולראות כיצד השופטים מגלגלים אותם מכל המדרגות בנימוק הקלוש שאין להם זכות עמידה - סימן מובהק לכך שהיהודים החצופים האלה עפים על עצמם יותר מדי

ברקמצא אחז בכיסא בחוזקה ונשם בכבדות. בעל הסעודה עמד מעליו וטלטל לו את הכיסא בנחישות.
"קום", דרש בעל הסעודה, "קום וצא מפה מיד".
"לא יוצא", אמר ברקמצא, "אני בעל הבית האמיתי פה".
"תקשיב לי טוב, אני סופר עד שלוש..."
"הופה, מיישהו פה למד לספור!"
"קום!"
"אין לך שום זכות לגרש אותי", הטיח ברקמצא.
"וזה למה?"
"כי אין לך רוב של 61".
"יש לי!"
"תוכיח".

בעל הסעודה העצבני אחז בחוזקה צלחת והתאפק לא לצאת מהכלים.

"תגיד", הוא סינן, "מה אתה רוצה? הצעתי לך לשבת איתי בקואליציה, אבל אתה כל הזמן מחרים אותי".
"כי כשהסכמתי לשבת איתך אתה רימית אותי".
"לא רימית, אתה זה שהפר את ההסכם".
"מלכתחילה לא התכוונת לקיים אותו".
"טוב, די", התעצבן בעל הסעודה, "תפנה מיד את הכיסא או שאני מקים אותך בכוח".
"זה הכיסא שלי", התעקש ברקמצא, "יש לי קואליציה בלעדיך".

"רק עם רע"ם והמשותפת. קום".
"לא קם".
"קום!"
"רגע, תקשיב", אמר ברקמצא.
"לא רוצה לשמוע את הקול שלך!"
"נו תקשיב רגע, אתה לא מבין שהולכים להפיל עלינו את כל הבלגן?"

האיש הלחץ והחשדן הרפה מעט מהכיסא והביט בברקמצא במבט חודר. "על מה לעזאזל אתה מדבר?" הוא שאל.
"נו, אתה יודע", אמר ברקמצא, "אתה תגרש אותי, אני אלשין לקיסר, תהיה מלחמה, הבית ייחרב ובסוף תקום ועדת חקירה שתפיל את כל האשמה עלינו".

"כמו שאני מכיר אותך", אמר בעל הסעודה, "אתה כבר תמצא דרך להגיד לכולם שרק אני אשם".

"קטע", אמר ברקמצא, "כי דווקא אתה זה שמאשים אותי בכל הצרות של המדינה. אבל זה לא משנה, כי בעוד אלפיים שנה אף אחד לא יזכור אפילו איך קראו לך, רק יגידו שירושלים חרבה בגלל שביישת אותי, וכל שנה בליל תשעה באב אנשים ישובו במעגלי שיח וידברו בחרדת קודש על שנאת חינוך ועל החשיבות הגדולה של האחדות".

"על איזו אחדות אתה מדבר, ברקמצא? מתי הייתה פה אחדות? בתקופת הבית הראשון הייתה אחדות? במרד החשמונאים הייתה אחדות? הרי כמו שאני מכיר אתכם, אתם תעדיפו להסגיר אותנו לבריטים מאשר להילחם יחד איתנו נגד האויב המשותף".

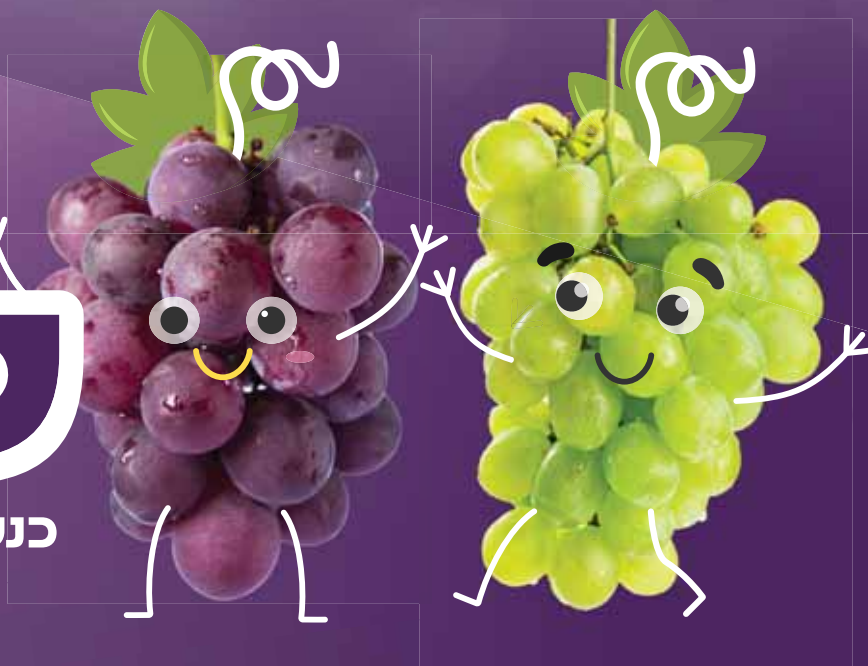
"כי אתם לא יודעים לקבל מרות, אתם תמיד מחבלים במאמצים שלנו לשמור על יחסים טובים עם אומות העולם".
"אתה רואה? זה הדבר היחיד שמעניין אתכם, למצוא חן בעיני הגויים על חשבון האחים שלכם".

"אני לא רואה פה אח, מה שאני רואה זה לאומן קיצוני שמנסה לעשות לי טרנספר מהכיסא שלי".
"זה הכיסא שלי!"

בקיץ הזה אין אחד שנשאר לבד!

את לאהוב²

כנס ט"ו באב מבית פרויקט 252

אשחר & more

יום רביעי י"ג אב, 10.8 מ-10:00
בנייני האומה, ירושלים ועד חצות

בהשתתפות: הרבנית ימימה מזרחי • משה שרון • ד"ר ציפי ריין • הרב חגי לונדין • מיכל וולשטין • הרב ד"ר יצחק מנדלאום • שירת מלאך • הרב מנחם בורשטין • מרים קליין • ד"ר מיכאל אבולעפיה • אלומה לב • אסי צובל • ד"ר חנה קטן • יהונתן קליין • רחלי הומינר • הרב יוני לביא • טל אוחנה • הרב שמואל מינקוב • גל כהן • פנינה רייפמן • חיים פלק • יוסי ורתי טורצקי • אביגיל באס-חרובי • שמואל נמיר • פנינה פרייליך • שלומי שיבר • מרים פישביין • שלומי פולמן • חיה ממן • הרב יהושע וידר • גדעון פיין • אהובה צוקרמן ועוד....

מעגלי
הכריות
לפי גילאים

עשרות
הרצאות
וסדנאות
תוכן

2,000
מחפשי
זוגות

צילומי תדמית
וסטיילינג
מקצועיים

עמדות
שדכנים
ואימון
לחתונה 1:1

מופעים
והצגות

אירוע המרכזי

הרבנית
ימימה מזרחי
וההצגה
'ניסים ונישואין'

כולם מוזמנים

גילאי 20 ומעלה, פנויים ופנויות,
פרק ב', וגם זוגות שכבר בתוך קשר

KARTAX קרטה

מרכז
האקדמי
לב
מדינות, ערים, סביליות.

מכון פועיה
פוריות ורפואה עליונה

אדורות
המאה ה-21

אפליקציה מיוחדת לאירוע
ליצירת קשר עם כל משתתף או משתתפת

חפשו בגוגל: **עת לאהוב 2**
לרכישת דוכני מכירה ביום הכנס: אופק 053-4250911

ערוץ 7

לפגישות אהבה ונישואים בקלות.

שומרת החומות

סיפורה של רס"ר יפה אסמרה, מפקדת מערך הביקורים בהר הבית שסיימה השבוע את תפקידה, מזכיר לנו דווקא בעיצומם של ימי האבלות על החורבן להודות על הצעדים שכבר עשינו בדרך לגאולה

כמובן. אני שמחה בשבילה ועצובה בשבילנו ובשביל הר הבית. יפה הפכה את הר הבית למקום מואר וטוב יותר. קיבלה את כולם בחיוך, פתרה בעיות בחוכמה וברגישות מיוחדת, אהבה את כולם... עזרה בכל דבר שהיה צריך, בכל שעה, והחזירה לי את האמון בכך שיש שוטרים שקמים בבוקר בשביל להוסיף טוב בעולם".

לציוץ צורף סרטון שבו מברך הרב שמואל מורנו את יפה הקצינה מול קבוצת עולים להר הבית, ומאחל לה שתחזור לשם בגדול "כמפקדת ההר". יפה קצת מתפדחת ומנסה להשיב בברכה משלה, אבל אז החבר'ה מתחילים לשיר לה "יפה ותמה תורה תמימה". מזל שיש לה משקפי שמש.

מי זו יפה, הסתקרנתי. מי זו שעושה כל כך הרבה טוב. חיפשתי ומצאתי שלפני חמש שנים בדיוק כתב שלמה בשן את הדברים הבאים בפייסבוק: "בכניסה להר הבית, מקום המקדש, מקבל את פנינו החיוך של יפה השוטרת. 'אמא שלי, באתיופיה', היא מספרת, 'השאירה שבעה אחים. היא היחידה שהגיעה לציון, לירושלים. אלפיים שנה דיברו על ירושלים, והנה היום הבת שלה עומדת פה, בשער של ציון. שומרת ירושלים. בפעם הראשונה שהבאתי את אמא לכותל היא הורידה נעליים בשער האשפות. זה מקום קדוש, היא אמרה'".

ביום ירושלים, יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לארץ, כתבה יפה עצמה: "לא קלה דרכנו והיא לא פשוטה גם עכשיו, ולמרות קשיי הקליטה, המצב הביטחוני המתגבר, הקמים עלינו ונגדנו, אני, הילדה הירושלמית שגדלה פה, לא הולכת קילומטר לבד. לא שוכחת את האמרה שהיא בעצם סיפור חיינו... 'דורות רבים חלמו להגיע לירושלים, ולנו הזכות להגן עליה'. אם למסור את הנפש, אז למען ירושלים".

השבוע נפרדה יפה מהתפקיד וכתבה שהיו אלה שבע שנים שהיא הרגישה שהיו כמו חיים שלמים. "ברגשות מעורבים הגיע זמן לומר שלום למקום הכל כך יקר הזה, שלימד אותי מסירות ושליו מה הן". לחברים שהגנו איתה על המקום הקדוש היא כתבה: "אתם גיבורים!!! עם כל האתגרים והאיומים שאיתם אתם מתמודדים אתם עומדים איתן, כחוליה נוספת בשרשרת ההיסטורית של שומרי החומות. היו לי הזכות והכבוד להיות חלק. תשמרו על עצמכם, ברכת ה' עליכם".

להיות חלק מהכלא

שוטרת שאמה עלתה מאתיופיה, שהתנערה מהגלות ושילמה מחירים כבדים כדי לעלות לירושלים. שוטרת שהיא חלק מהכוחות שמגינים על מדינת ישראל הריבונית, ובכך מגשימה את החלום של הדודים והדודות, הסבים והסבתות שלה וכל מי שנשאר שם או נפל בדרך. אישה שזוכרת את כל יום יום, שעה שעה, שמבינה איזו דרך אדירה עשה עם ישראל בשנים האחרונות, ובתפקידה מקרבת אותו כל יום עוד קצת להר הבית - יש גאולה גדולה מזו?

אז נכון. היינו רוצים שהמצב בהר הבית יהיה שונה לחלוטין ממה שהוא היום. והשברים שבחיינו נוכחים וכואבים ולפעמים לא נותנים לנשום. אבל צריך לזכור שאנחנו בדרך. כל כך בדרך. וכשאנחנו מסיימים להתאבל על מה שאין, על מה שעוד לא, צריך להגיד תודה על מה שיש. על הפלא הגדול שאנחנו זוכים לחיות בתוכו ולהיות חלק ממנו. ●

איור: שאול גרד

שוטרת שאמה התנערה מהגלות ושילמה מחירים כבדים כדי לעלות לירושלים. שוטרת שמגינה על מדינת ישראל הריבונית, ובכך מגשימה את החלום של הדודים והדודות, הסבים והסבתות וכל מי שנשאר שם או נפל בדרך. שבתפקידה מקרבת את עם ישראל כל יום עוד קצת להר הבית. יש גאולה גדולה מזו?

"אבל למה כל הבאסה הזאת דווקא באמצע החופש הגדול?" שאלה הבת שלי רגע לפני סיבוב הפרידה הזמנית מהבריכה. "אני אפילו לא יודעת על מה להתאבל, לא יודעת מה חסר לי". טוב שהמציאו את הילדים האלה, ששואלים את מה שאנחנו כבר שכחנו. להיות מבוגר זה להיות על טייס אוטומטי. תשעת הימים מתקרבים? רשימת הקניות הופכת חלבית, מוכרו מרתון כביסות כדי לרוקן את הסל, מספר כוסות הקפה מתייצב על גרף יורד לקראת הצום, ולבסוף מגיע השקט של האין מוזיקה. מצייתים ללוח השנה.

אבל אז פתאום מגיעה ילדה, וגם אם אין לה שמלה אדומה או צמות היא שואלת "למה". פתאום בדרך לבריכה מצאתי את עצמי בשיחה רוחנית על סטרואידיים. דיברנו על אפשרות לקשר אחר עם ריבונו של עולם, על חוש רוחניות שהתנוון לנו מזמן. ניסינו לשחזר עולם שיש בו נביאים, ואיך מתנהלים האנשים שחיים בו. דיברנו על עבודת ה' בגוף. איך פסח היה פעם סביב קורבן פסח, ויום כיפור סביב עבודת כהן גדול. על מציאות של הודיה אחרת, שהיא לא רק ברכת שהחיינו, ובקשת סליחה אחרת, שהיא לא רק וידוי. נכון, לא הכרנו את כל זה. זו מציאות שלא פגשנו מעולם. אבל הנביאים והכתובים, המשנה והמדרש הם פיגומים שמאפשרים בניית עולם כזה בדמיון. והסדקים במציאות שלנו: היעדר ההנהגה הברורה, התעיייה בכל הקשור ללאום היהודי ולמדינת היהודים, הבלבול בערכים, כל אלה כל כך נוכחים בהוויית חיינו, שלא קשה לכסוף לעולם אחר, ברור יותר, מחובר יותר, שלם.

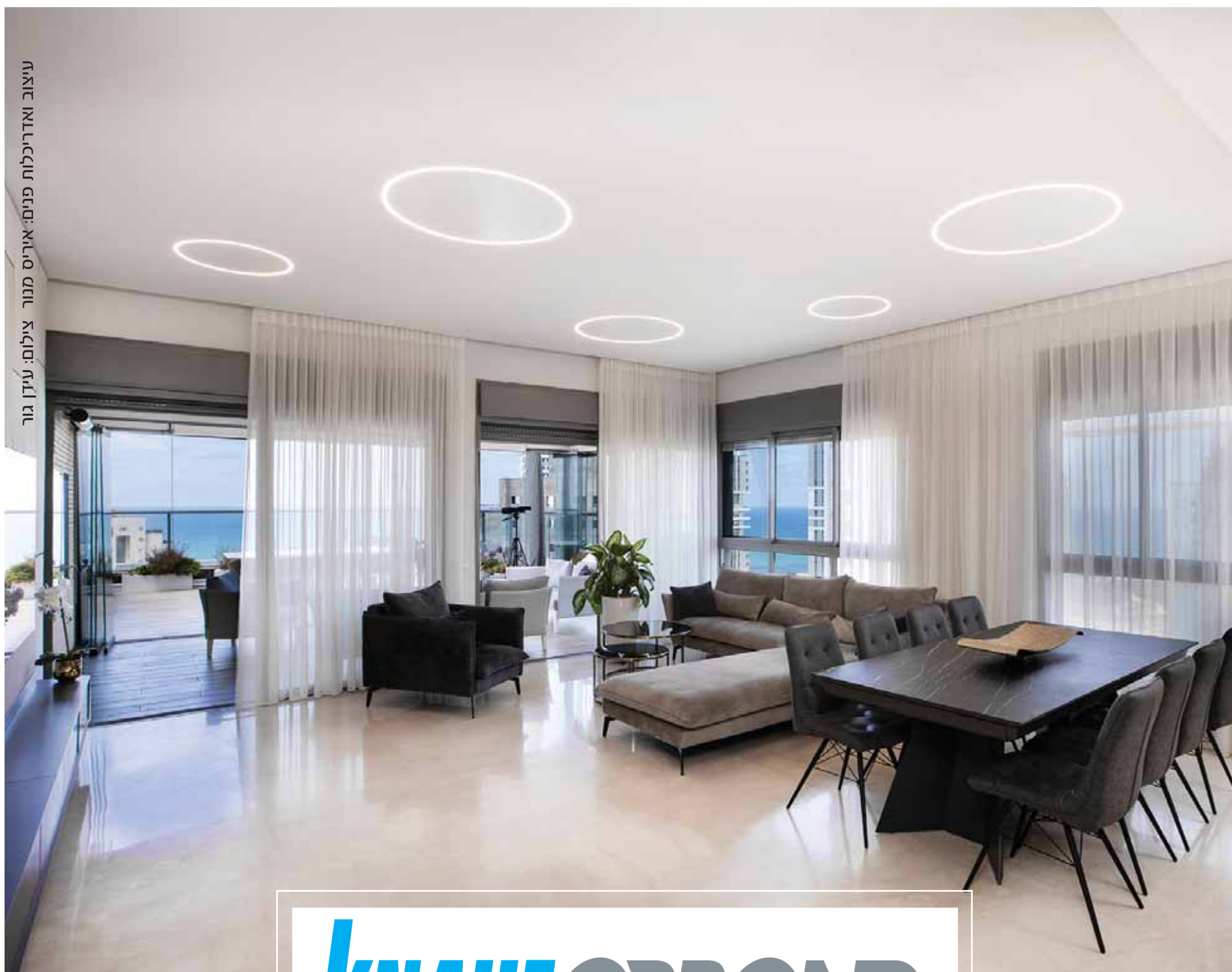
מנהגי האבלות מצרים את הצעדים שלנו, מחקים אבלות, כדי שנרגיש, נזכור וניזכר. אבל נדמה שמי שהיה מבוגר בשני העשורים האחרונים, לא ממש צריך את התזכורת. תמוז ואב הפכו מזמן לחודשים של אבל. תלישת 8,000 איש מבתיהם לפני 17 שנה, גורת נדודים ארוכה, התעמרות במתן הפיצויים והפניית עורף של רשויות המדינה לערכים הבסיסיים של התיישבות, ביטחון, ערבות הדדית וכבוד האדם. מלחמת לבנון השנייה על הרוגיה, ומבצע צוק איתן על חללי ונעדריו. פיגועים שאירעו בתקופה הזאת.

אסונות מתרחשים לאורך כל השנה, לא עלינו, אבל נדמה שבשלושת השבועות אנחנו קוראים אחרת את המציאות, כאב הלב נמצא מתחת למיקרוסקופ שמגדיל אותו פי מאה, פי חמש מאות, פי אלף. והפנים והשמות והזיכרונות ממי שהיה כאן לפני רגע ואיננו, מתערבבים עם האבל העתיק על המקדש. והעצב על אלה שאנחנו זוכרים את החיוך שלהם, את השטויות שלהם, וגם את האחיזה בערכים יוצאי דופן, הוא כבר חלק מהאובדן ההוא, הגדול.

"אם למסור את הנפש, אז על ירושלים"

אחרי חצות של תשעה באב, אנחנו מעלים את הגב הכואב מהרצפה אל הספה. זהו, אפשר לשבת גבוה. חברות מעדות חרוצות יותר בעם ישראל מתחילות לנקות את הבית לכבוד המשיח, כי הוא עתיד לבוא מתוך החורבן. דווקא בעיצומו של הכאב.

ביום ראשון נתקלתי בציוץ של אילה בן גביר, שבו היא נפרדת מרס"ר יפה אסמרה בת ה־35, מפקדת מערך הביקורים בהר הבית. "יפה השוטרת עוזבת את הר הבית. עוזבת למקום טוב

KNAUF ORBOND

לוחות גבס | תקרות אקוסטיות
בידוד מינרלי | פרופילי עיצוב | מוצרי גמר
פתחי שירות | מתקני תלייה

לא מוצים למערכת אורבונד

הנהלה וחדרי תצוגה: החרושת 30 אור יהודה | 1-700-70-50-75 | www.orbond.co.il

"את הפלפולים המשפטיים
בספר לא הייתה לי בעיה
להסביר, אבל היו חלקים
אחרים שכתבתי ובכיתי". עורך
הדין יוסי פוקס

המאבקה ב-D9 של בג"ץ

במקביל למאבק ההמונים נגד העקירה מגוש קטיף, עבד עורך הדין יוסי פוקס סביב השעון כדי לעצור את התוכנית דרך היכלי המשפט וועדות הכנסת, כשבדרך הוא נחשף לתככים הפוליטיים ולדורסנות המשפטית שסללו את הדרך לטראומה שממנה לא נרפאה ישראל עד היום ♦ 17 שנה אחרי, הוא מתעד בספר חדש את המאבק המשפטי לעצירת הגירוש, ומסביר איך האקטיביזם של בג"ץ היה החוליה הראשונה בשרשרת שהובילה לרקימתם של תיקי בנימין נתניהו

עכרה לקס // צילום: נעמה שטרן

אבל אין לי מספיק כוחות נפש. ולכן כל פעם כתבתי ועצרת. את הפלפולים המשפטיים לא הייתה לי בעיה להסביר. הם באים מהראש. אבל היו חלקים אחרים שכתבתי ובכיתי".

אחד החלקים האלה הוא הרצח של טלי חטואל, ארבע בנותיה והעובר שבבטנה. טלי והבנות, תושבות המושב קטיף, היו בדרך לאשקלון כשמחבלים ירו בהן על ציר כיסופים. המחבלים לא הסתפקו בירי מרחוק, אלא התקרבו וירו בהן שוב מטווח קצר כדי לוודא הריגה. זה היה ביום של משאל מתפקדי הליכוד. "הייתי בקלפי בקריית גת מטעם המטה של עוזי לנדאו נגד ההתנתקות. היינו עסוקים במאבק על המשאל. פתאום אחי מתקשר אליי בוכה, וזה לא אופייני לו. הוא סיפר לי מה קרה וזה גמר אותי. הפיגוע הזה היה אירוע מכונן". הפיגוע התרחש בחסות בתים ערביים שבג"ץ לא התיר להרוס למרות דרישה של מערכת הביטחון. הזעם היה כפול: גם על הרוצחים הערבים חסרי הלב, וגם על החלטת בית המשפט שאמור להגן על אזרחי המדינה.

פוקס שמר כבר אז את כל הכתבות, את כל העתירות שהגיש, את התשובות שקיבל ואת המאמרים שכתב בכל במה שרק הסכימה לפרסם אותם. הוא גם רשם לעצמו יומן אירועים בזמן אמת. כל זה אפשר לו להוציא לאחורונה, שנים

כמעט 17 שנים נדרשו לעורך הדין יוסי פוקס כדי להעלות על הכתב את קורות המאבק המשפטי שהוביל והיה שותף לו, נגד ההתנתקות מגוש קטיף. זה לא רק בגלל שאחיו התגורר עם משפחתו בגוש ואחותו עשתה שם שירות לאומי, זה גם לא מפני שחווה בעצמו את הגירוש עם היישוב גני טל, חוויה שגרמה לשערותיו להאפיר בן לילה. כמעט שנתיים מחייו הוא הקדיש למאבק הזה, שנכשל. "אומנם לא נעקרת מהבית, אבל זו הייתה עבודה פסיכולוגית קשה", הוא מתאר. לאחר שמחסום כיסופים נסגר מאחורי גבו של אחרון המתישבים, פוקס רק רצה להניח הכול מאחוריו, לחזור לנסח חווי נדל"ן ולא לגעת יותר בפצע המדמם הזה. ההפסד צרב כל חלק בגשמה. אבל העקורים חשבו אחרת. "באה אליי משלחת ואמרה לי: אחרי שנתיים שפעלת איתנו בהתנדבות למנוע את הגירוש, לא ייתכן שעורכי הדין שהסתובבו בינינו לפני הגירוש הם שיטפלו לנו בפיצויים ולא אתה". פוקס השתכנע, ובשנים הבאות עסק בניסיון למקסם את הפיצויים של משפחות רבות מגוש קטיף - מה שהפגיש אותו מקרוב מאוד גם עם העוולות של המדינה בטיפול בעקורים. כך יצא שהוא לא רק התריע בשער מה עתיד לקרות, אלא גם עסק בתוצאות הקשות של מה שאכן קרה. "במשך כל השנים התקופה הזאת הייתה מבחינתי משהו שאני צריך לתעד,

המציאות הביטחונית הביאה את הציבור להתככחות מרעיונות של נסיגה. גירוש גוש קטיף

"את יודעת כמה לקוחות קברנו? זה לא נורמלי. אני קובר חבר'ה צעירים. אני חושב שלאף אחד לא היו כל כך הרבה לקוחות שחלו. הסטטיסטיקה של מגורשי גוש קטיף לא תואמת את זו של הציבור הכללי. התקפי לב, סרטן, התאבדויות. אם מישהו ייקח את המחקר הזה על עצמו הוא ימצא ממצאים מכחידיים. כך אולי אפשר להבין את עומק השבר"

רבות לאחר מכן, את ספרו התייעודי 'גירוש בהכשר הבג' צ'.

מתעורר בלילה עם רעיון לעתירה

השנים מהגירוש אומנם נוקפות, אבל פוקס עדיין מרגיש את התוצאות שלו יום יום אצלו במשרד. "את יודעת כמה לקוחות קברנו?" הוא שואל, קולו נדסק ועיניו מצטטות. "זה לא נורמלי. עורך דין אמור לקבור לקוחות בני תשעים. אבל אני קובר חבר'ה צעירים. אני חושב שלאף אחד לא היו כל כך הרבה לקוחות שחלו. השבוע עוד לקוח שלנו, צעיר בגילי, אולי קצת פחות, חלה בסרטן ומצבו קשה מאוד, מתפללים עבורו. הוא מאחד מיישובי הגוש. הסטטיסטיקה של מגורשי גוש קטיף לא תואמת את זו של הציבור הכללי. התקפי לב, סרטן, התאבדויות. אם מישהו ייקח את המחקר הזה על עצמו הוא ימצא ממצאים מכחידיים. כך אולי אפשר להבין את עומק השבר".

הספר של פוקס נותן רקע על גוש קטיף, על מעמדו המשפטי ועל האקלים הפוליטי, ומשם ממריא לסוגיות המשפטיות, לעתירות ולמאבק הפוליטי. בתוך אלה משולבים מאמרים וכתבות, עתירות ומכתבים. בפרק השלישי הוא מביא את דבריו בוועדת החקירה הממלכתית לחקר הטיפול במפוני גוש קטיף.

פוקס כתב את הספר כדי לתעד מה היה. נראה שרוחב היריעה - מאבק האיתנים שהתחולל אז, הניסיון למצוא כל סדק משפטי שיעכב מעט את הבולדוורים, שיגרם לציבור שוחרי הזכויות והצדק לשאול את עצמם שאלה או שתיים - כבר נשכח מלב. "הייתי מוקדש לנושא 24/6", הוא אומר, ופתאום נזכר בצו ביניים שרץ להשיג במוצאי שבת משופט העליון אדמונד לוי, לאחר ששרון פיטר את השרים בני אלון ואביגדור ליברמן מהאיחוד הלאומי כדי שיהיה לו רוב בממשלה. "אז אולי 24/6.5", הוא מדייק. "השקעת את כל יכולתי וכישורי כדי שנצליח לסכל את הדבר הזה. בלילות הייתי מתהפך וחושב על עוד רעיונות. לפעמים הייתי קם באמצע הלילה עם איוו מחשבה מה להעלות בוועדת החוקה, חוק ומשפט, על מה לעתור לבג"ץ או על מה לשוחח עם איזה חבר כנסת".

אבל הוא לא כתב רק בגלל העבר, אלא גם בגלל העתיד, כדי שהספר יסייע במאבקים הבאים. "היום, למפרע, אני מבין איך הפסדנו. אני מבין מה קרה בפוליטיקה, איך יכולנו לעשות אחרת כל מיני דברים בוועדות. כשאתה נכשל, אתה לומד". פוקס אינו מטיל דופי בכוונותיהם של הנאבקים בעקירה, "כולם עשו לשם שמייים". הוא גם לא חושב שהיה צריך לנהוג באלימות. אבל כמי שחשב שמאבק משפטי יעכב את ביצוע התוכנית ופעילות נכונה בזירה הפוליטית תחסל אותה

לגמרי, הוא סובר שאפשר להפיק לקחים.

"אם היו עוברים כמה קולות בליכוד מהתומכים למתנגדים, זה היה מכריע את הכף. אז לקח אחד, למושל, הוא שלא מצביעים לאדם שלא יודעים מי הוא. יש אנשים בימין שהם חתולים בשק. גם בכנסת האחרונה היו חתולים בשק. בסופו של יום, כשיש כזה מאבק בין ימין לשמאל, ראינו כבר שקול אחד-שניים-שלושה מכריעים מאבק, משנים היסטוריה".

לקח נוסף שהוא מפיך מהמאבק שלו, מהעתירות שבכל פעם הושבו ריקם, הוא שיש לתקן את מערכת המשפט. "ראיתי כבר אז שהמערכת המשפטית היא שחקן פוליטי על מלא. כתבתי על זה מאמר לפני 17 שנה, על פסיכיום שיפוטי לפי הצורך. כשבג"ץ רוצה להיות אקטיביסט הוא אומר לצד"ל מאיזה מרחק לירות בתותחים, כשהוא רוצה להיות פסיבי הוא לא מתערב בפגיעה בזכויות אדם שלא הייתה כמות. זו מערכת שזקוקה לתיקון".

הספר נועד גם לצורכי הסברה. "הצעירים לא יודעים שפעם לא היו טילים על שדרות. יישובי גוש קטיף היו השכפ"ץ. כשהייתי מבקר את אחי בגני טל, הייתה הפגנה קבועה של יישובי עוטף עזה עם השלטים 'אחים שובו הביתה'. ואז הם שבו הביתה, ותושבי העוטף ירדו למקלט. כמו שאנחנו, תושבי יהודה ושומרון, השכפ"ץ של כל אנשי המרכז". פוקס מתגורר בנווה דניאל. הוא נשוי לרחלי, אב לשישה וסבא לנכדים. הנוף שנפרש מהבית שלו מדמים, נוף של ערי המרכז. ביום טוב, בלי אובך, אפשר לראות מכאן את הים התיכון. שכפ"ץ או לא?

"כשערת לבג"ץ הבאתי מומחי ביטחון שאמרו מה יקרה בעזה בעקבות הגירוש ומה יקרה בישראל. הם לא היו נביאים, זה היה היגיון בריא. הממשלה אמרה שמטרת התוכנית היא להביא למציאות ביטחונית, מדינית ודמוגרפית טובה יותר. ישבנו בוועדת החוקה ואמרנו: אין בעיה, המציאות שאתם מתארים היא מציונת, אבל זה כרוך בגירוש אזרחים, אז צריך לראות אם התכלית ראויה. תביאו חוות דעת של מי שאתם רוצים - ראש אמ"ן, ראש המוסד, ראש המל"ל. אבל הם לא הסכימו לבוא. כדאי שהאמת תיאמר: לא היה גורם ביטחוני רשמי אחד של מדינת ישראל שהסכים לכתוב באופן רשמי שנסיגה חד-צדדית מרצועת עזה תשפר את המצב הביטחוני של המדינה. הם מצאו רק את איתמר יער, המשנה לראש המל"ל". גם הוא בכיר, מודה פוקס, אבל האישים מהשורה הראשונה לא באו. יער אמר שהתוכנית תצמצם את סדר הכוחות של צה"ל בגבול הרצועה. "שאל אותו מישהו מהליכוד: אם אתה מצמצם במקום אחד, אז יהיה יותר במקום אחר, לא? אתה עושה נסיגה ביטחונית בגלל סד"כ?"

בדבר אחד הייתה לעקירה השפעה דרמטית

על הציבור הישראלי ועל הפוליטיקאים, אומר פוקס. "כשרואים את המציאות הביטחונית, וגם כמה זה עלה למדינה תקציבית ומה קרה לעקורים, זה מביא למאזן אימה מול הנסיגות הבאות. במשך שנים כל מנהיג ימין דיבר נגד נסיגות, אבל אצל השמאל זו הייתה האג'נדה. היום את לא שומעת מלפיד, מגנץ ואפילו לא ממרב מיכאלי על אפשרות של עקירת יישובים. זה לא סתם. המציאות הביטחונית הביאה את הציבור הרחב להתככחות. אז גם אם בתוך תוכם הם חושבים שצריך לפנות - זה לא מוכר. ההתככחות נובעת מהמציאות, מההסברה ומהתיעוד - בעיקר לצעירים".

כשארנוני זכויות האדם שתקו

הוריו של פוקס עלו מברוקלין בתחילת 1974 עם שני ילדים קטנים - יוסי בן השנתיים ואחותו הגדולה. אחר כך נולדו עוד חמישה ילדים. המסלול שלו היה קלאסי: ישיבה תיכונית, הסדר, גולני, בר אילן. המפגש הראשון שלו עם בג"ץ היה כשנכשל בבחינה של לשכת עורכי הדין. הוא ייצג

"אם תהיה לו קואליציה רחבה הוא יפעל לתיקון מערכת המשפט". נתניהו

נבחנים מתוסכלים נוספים שעתרו נגד הוגנות הבחינה, אך העתירה נדחתה. אבל לא החוויה הזו היא שהביאה אותו לעסוק בעשייה ציבורית לצד העבודה כעורך דין.

"כשהייתי בבר אילן בניתי על קריירה בעריכת דין. חבר טוב אמר לי: בוא נצא לשליחות של שנתיים. נקרב יהודים, נעסוק בדברים נעימים יותר מעריכת דין. יצאנו לכולל של תורה מציון בממפיס, טנסי. זו הייתה שליחות בתוך הקהילה, העברנו שיעורים ופעילויות". יום אחד הרב היה צריך לנסוע לשבת וביקש מפוקס למסור את הדרשה לציבור. "אמרתי לו, מה? 400 איש? האנגלית שלי לא משהו, איך אסתדר? הוא טפח לי על השכם ואמר: you will be fine, ובאמת זה עבר בסדר, אנשים אהבו. אז הבנתי שיש לי אפשרות להשפיע ציבורית".

כשמשפחת פוקס חזרה לארץ ליווה יוסי את אפי איתם במשך תקופה בהתנדבות, היה חבר הנהלת מועצת יש"ע וייצג את משה זר בבג"ץ כשהמדינה רצתה לפנות את רמת גלעד, שעומדת על תילה עד היום. "התחלתי להיות עורך דין במאבקים התיישבותיים". ואז הגיעה התוכנית של אריאל שרון.

התקופה ההיא הייתה אינסנסיבית מאוד. שילמת מחירים משפחתיים וגם כלכליים. איך לא עוזבים באמצע?

"כתוב 'במקום שאין אנשים - השתדל להיות איש'. התחושה הייתה שאי אפשר לעזוב. לא היו ארגונים של זכויות אדם או תנועות לאיכות השלטון שהתעניינו בזה ובאו לעזרת המתיישבים. לא היו עורכי דין שיגישו עתירות בהתנדבות. לכן הקמתי יחד עם נחי אייל ועדי מינץ את הפורום המשפטי למען ארץ ישראל. הוא נתן לנו גב. עורך הדין יצחק מירון עשה במקביל עבודה משפטית נהדרת בכל הקשור לפיצויים, כדי שאם התוכנית תתבצע בכל זאת, העקורים לא ייזקו. היו לו הרבה הצלחות". פוקס משמש עד היום יושב ראש הפורום המשפטי, שחברים בו מאות

צילום: פייר תרגמן, פלאש 90

להעמיד את שרון לדין באשמת שוחד. "אחרי ההמלצה של ארבל, פתאום פורום החווה הוליד תוכנית הפוכה לגמרי מכל מה שהוא אמר לבוחרים. מישו חושב שזה בא פתאום?"

"כל התיקים - בלי בשר"

פוקס הוא הפרשן המשפטי של ערוץ 14 ומלווה את תיקי נתניהו עוד משלב החקירות. "כשערוץ 14 עוד היה ערוץ 20, היו מראיינים אותי מעת לעת כעורך דין ימני שמומחה לנושאים מינהליים-חוקתיים וקצת צווארון לבן". כשהוא החל להיות אורח של קבע, פנה אליו מי שהיה אז מנכ"ל הערוץ, אבי שמידט, והציע לו את משבצת הפרשן המשפטי של הערוץ. "אני לא מתפרנס מהפרשנות הזאת, זה פחות או יותר מכסה את הוצאות הדלק", הוא צוחק, אבל הוא בכל זאת בוחר להיות שם. "זו במה חשובה. כמי שעוקב אחרי המשפט מתחילתו בלי מסננים, אני חושב שההשפעה שהייתה לי על חשיפת מה שמתחולל בתיקים הייתה משמעותית".

פוקס סובר שכל התיקים נגד נתניהו תפורים. "נתניהו הגיע למעמד בינלאומי ומדיני חזק מאוד והפך להיות גוליבר. הוא הפך לסמל של המחנה הלאומי. אז הבינו בשמאל ובמקומות שהשמאל שולט בהם שהדרך היחידה שבה הם יחזרו לשלטון היא אם יצליחו להפיל את הסמל הזה". אגב, הוא מחדד, "המחנה הלאומי הוא לא מחנה אף שעל, אלא מחנה שייסד מנחם בגין, שבו המשותף לכולם הוא הזהות היהודית. כיפות סרוגות, חרדים ועדות המזרח".

מתי חשבת לראשונה שהתיקים הם על כלום? לא האמנת לרגע שיש משהו?

"כשפורסמו המלצות המשטרה כבר ראיתי שמשוהו שם לא בסדר. אלה לא היו צריכות להיות המלצות, אלא סיכומי חקירה. הגשתי עתירה לבג"ץ, העתירה נדחתה. המשטרה אמרה: אנחנו עשינו מה שצריך. זה שהציבור קורא לזה ככה, זה לא אשמתנו". אחר כך הוא הגיש עתירה נוספת, ובה טען שאל ליועץ המשפטי לממשלה להכריז על החלטתו להגיש או לא להגיש כתב אישום נגד נתניהו בתקופת בחירות. "יש בכך, כך כתב, התערבות בוטה בבחירות. ידעתי שאם תהיה כותרת ב'מעריב', ב'דעות' ובאתרי האינטרנט 'נתניהו מואשם בשוחד', מיד חמישה מנדטים עוברים מהימין לשמאל". העתירה נדחתה, תוך שהשופטים מטעימים כי פוקס "מתערב בריב לא".

"ישבנו בוועדת חוקה ואמרנו: המציאות שאתם מתארים היא מצוינת, אבל זה כרוך בגירוש אזרחים, אז צריך לראות אם התכלית ראויה. תביאו חוות דעת של מי שאתם רוצים - ראש אמ"ן, ראש המוסד, ראש המל"ל. אבל הם לא הסכימו לבוא. כדאי שהאמת תיאמר: לא היה גורם ביטחוני רשמי אחד שהסכים לכתוב שנסוגה חד-צדדית מעזה תשפר את המצב הביטחוני"

אבל הטענות של פוקס הן לא רק פרוצדורליות. "מראש, כשראיתי במה הוא מואשם, הרמתי גבה. אף אחד מהתיקים לא נראה עם בשר. תיק אחד מתנות, כשאני יודע שאולמרט קיבל עטים בשווי מיליון שקל וסגרו לו את התיק. בתיק שני, נוני מווס ניסה לשכנע את נתניהו לקבל שוחד אבל הוא לא הסכים. ובתיק השלישי, שאלו את שי ניצן איך הוא מאשים את נתניהו בשוחד בתמורה לסיקור אוהד, הרי אין תקדים לזה בעולם המערבי, אז הוא אמר 'צריך להתחיל מאיפשהו'. אמרתי לעצמי: צריך להתחיל מאיפשהו? אנחנו מדברים על ראש ממשלה מכהן, זה לא אמיתי. אבל חשבתי, בוא נראה, אולי יפתח משהו".

תומכי נתניהו מכנים את כתבי האישום וההתנהלות של הפרקליטות מולו "מתפרה". יש משהו בשיח הזה שנשמע קצת דמיוני. איפה נמצאת המתפרה הזאת? מי מנהל אותה?
על השולחן של פוקס מונח המגזין המודפס של ערוץ 14, שבו כתבה פרי עטו, הפרושה על למעלה מעשרים עמודים ונקראת 'כך תפילו ראש ממשלה מהימין - המדריך המלא'. בכתבה מפורטת המעורבות של עיתונאים, משפטים, המפכ"ל, פרקליט המדינה שי ניצן ועוד ועוד בהפלת נתניהו.

"המתפרה היא לא פורום החווה שמוליד תוכנית גירוש. פה יש דבר מובנה. נתניהו הוא סמל של המחנה הלאומי, שהפילו אותו כשהחל לדבר על תיקון מערכת המשפט. תזכרי שכשעקב נאמן היה שר המשפטים, מיכאל בן יאיר תפר לו כתב אישום על כלום, ולימים שמעון שבס אמר בריאיון לערוץ 1 שהוא שמע את בן יאיר אומר 'אני אתפזר את הפשיסטי הזה'. נאמן כמובן זוכה לגמרי". לדברי פוקס, היה חשש שנתניהו ושקד יתקנו את העוולות במערכת המשפט, ובתמורה נתניהו קיבל תיקים. "בפרקליטות יש דרג מקצועי ודרג פוליטי. אלה שהופעתי מולם בעתירות ובפרקליטות המחוז הם לרוב אנשים מקצועיים וישרים שעושים מלאכתם נאמנה. אבל יש גם דרג פוליטי, שאתה לא נבחר אליו אם אתה לא מתיישר עם הממסד. ובממסד השמאל שולט". אגב, פוקס זוכר היטב שנתניהו הצביע בעד ההתנתקות. הוא גם כותב זאת בספרו. אך הוא חושב שנתניהו הוא המנהיג הלאומי היחיד שנמצא היום על המגרש הפוליטי ויכול להיות ראש ממשלה. ויותר מכך: העניין

המשפטי גדול מאדם כזה או אחר. **לאן אתה חושב שזה ילך?**

פוקס נותן הימור מושכל. הוא יודע שהכול נרשם והארכיון יזכור הכול, ובכל זאת הוא לא מהסס: "לעניות דעתי בתיק 4000 נתניהו יזוכה. בתיק 2000 גם. אין קיים לענות עליו, אין כאן עבירה פלילית בכלל וגם לא רוצים שנוני מווס יעלה על שולחן העדים. לגבי תיק 1000 אפשר לזכות אותו, ההיקף מצומצם והוא בכלל לא הואשם בקבלת מתנות. אני לא חושב כמו רות גביון, שאמרה שאין סיכוי שלנתניהו יהיה משפט צדק. אבל המשמעות של לזכות את נתניהו מכל אשמה בכל התיקים היא לפרק את הפרקליטות, כי יהיה כאן כישלון מוחלט אחרי בניית שלושה תיקים והשקעה של כל כך הרבה משאבים, ולכן, כיוון שמדובר בתיק שנתון לפרשנות, אני נוטה לחשוב שלא יהיה זיכוי. בעוד 3-4 שנים נראה הרשעה בתיק 1000". זאת על אף שלדעתו האישית של פוקס, לא היה צריך בכלל להגיש כתב אישום גם בתיק הזה.

הרפורמה במערכת המשפט נחוצה מאוד לדעתו. "לא צריך לעלות על בית המשפט עם D9 או לפזר את כל הפרקליטים, אבל צריך לתקן את הפגמים במערכת". ומהו התיקון? לשנות את הרכב הוועדה לבחירת שופטים, להחזיר את השיניים לגוף שמבקר את הפרקליטות ולחוקק פסקת התגברות כדי שהמילה האחרונה תהיה של הכנסת ולא של בג"ץ. "אם שלושת הדברים האלה יקרו, נהיה במקום אחר". אולי זה גם יעזור לאיומים בנסיגות הבאות.

לקראת סיום הריאיון אני לא מתאפקת. פוקס היה במשך שנים ארוכות איש ליכוד, וכיום מגן על ראש ממשלה לשעבר שלא עשה כלום מול מערכת משפט שהלכה והתחזקה מול העיניים של כל האזרחים, ועם האקטיביזם שלה גרמה לא מעט עוולות. ולא רק זה, נתניהו עצמו מינה חלק מהאנשים שחסידי היום בכל פה. "השמאל לעולם לא ייגע במערכת המשפט. היא זו שמשמרת את הכוח שלו. ונכון, נתניהו לא עשה דבר בעניין עד שזה חרך את שולי גלימתו", פוקס מודה, "אבל אני מאמין שאם תהיה לו קואליציה ימנית, רחבה יותר מ'61, כלומר שהיא לא על חודו של קול, הוא יעשה את השינויים הנדרשים. אם יהיה לו קשה להקים קואליציה והוא יצטרך חיבורים עם אישים מהשמאל או מהמרכז - לא ייגעו בשום דבר במערכת המשפט". ●

צילום: באדיבות המשפחה

החלטת בג"ץ אפשרה את הפיגוע. טלי חטואל ובנותיה הי"ד

צילום: לירון מולדובן

התחלה // נולד וגדל בכפר מימון, דור שלישי לחקלאות. "ההורים שלי היו ממייסדי כפר מימון, ההורים שלהם ייסדו את כפר הרא"ה ואנחנו היינו מראשוני כפר דרום". הרביעי משישה אחים.

אבא // חגי קדמון (84). חקלאי שהקים ענף פקעות של נרקיסים לייצוא. "בכל נקודת זמן שנקרא לדגל, הוא התייצב. בהקמת היישוב עפרה, חנן פורת בא לקרוא לו להיות המזכיר החברתי, ובמשך תקופה ארוכה הוא נסע לשם פעמיים בשבוע בהתנדבות. בהמשך ירדנו לגור בימית".

אמא // אילנה קדמון (83). "הייתה היסוד בבית. אחרי שהתבגרנו, עבדה כאחות".

ספסל הלימודים // בבית הספר היסודי למד בכפר מימון, לאחר מכן עבר ליישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה. "בתור תיכוניסטים טובים היינו נשארים במיטות בבוקר, והרב נריה היה מסתובב ומזורז אותנו להגיע לתפילה תוך כדי שהוא שר 'קינדרלעך, קומו לעבודת הבורא'".

מג'נין ללבנון // אחרי סיום הלימודים ביישיבה התיכונית, החל ללמוד ביישיבת אור עציון אצל הרב דרוקמן, והתגייס לצנחנים במסגרת ההסדר. "התגייסתי בדיוק כשהתחילה האינתיפאדה הראשונה. רצנו אחרי מידי אבנים בג'נין. אחר כך עברנו למידון, לפעילות מבצעית אינטנסיבית בעומק לבנון". אחרי השלב הראשון של השירות הצבאי התחתן.

החצי השני // עיריית. "שותפה וחברה". ההיכרות הייתה כבר במהלך שנות התיכון. "אחד מהמהלכים החיוביים של בני עקיבא". בגיל עשרים נישאו השניים. "בהתחלה גרנו בקריית מלאכי ואחר כך קראו לנו לדגל לכפר דרום".

נאיביות // הווג הצעיר הגיע לכפר דרום בשנת 1990, סוף האינתיפאדה הראשונה. "כשהגענו, גרו בכפר דרום 11 משפחות. האווירה הייתה רגועה יחסית, כפר דרום לא חוותה אירועי טרור והשטחים החקלאיים היו בנפרד מהיישוב. הייתי נוסע לשם לבד, שורק לערבי מעבר לגדר והוא היה בא לעזור לי לפרוש קווי השקיה, ואשתי בינתיים מעבירה לנו קפה מתחת לגדר. זאת הייתה נאיביות של התקופה ההיא". באותם ימים החל לגדל גידולי עלים בשביל 'חלט': כוסברה, פטרוויליה, כרוב וכדומה. "אני נחשב לחקלאי הוותיק של חסלט שממשיך איתם עד היום".

שפיץ הסיירת // אחרי תקופת הנאיביות, התחיל גל הפיגועים הרצחניים. "בהתחלה איבדנו את דורון שורשן הי"ד, אחר כך את רב היישוב הרב שמעון בירן ואת אפי איובי הי"ד. אם כפר דרום הייתה סיירת, אנחנו היינו בשפיץ של הקצה - השטחים החקלאיים. חווינו רצף של אירועים ביטחוניים: עגלות תופת, מחבלים, חדירות לחממות שבהן נרצחו לא מעט חקלאים - מה שהוביל להתחלה על הוצאת הפועלים הערבים. בהתחלה עבדנו עם יהודים שהגיעו דרך משרד העבודה והרווחה ובהמשך עברנו לפועלים תאילנדים - שהם עד היום כוח העבודה העיקרי שלנו".

הפריצה לחממה // בעקבות מטענים וירי בדרכים, היו סיטואציות מופרכות של פתיחת ציר לחממות. "כך למשל הפועלים היו יושבים על המסדרון האחורי של הטנק שהיה מלווה אותנו, או טרקטור היה מסיע עגלה שעליה יושבים מתנדבים ובקצה העגלה עומד מאגיסט ולידו כוח צבאי שמלווה את פריצת ציר הכניסה לחממות".

עוז קדמון

נשוי לעירית, אב לשמונה וסב לנכדים

תושב כפר מימון

חקלאי, ממגורשי כפר דרום

במהלך הפגנה בכניסה לגוש קטיף, נעצר והואשם בניסיון לדרוס חייל ואף שהה במעצר במשך שבועיים. "המערכת, שהייתה חדורת מטרה, רצתה שאשב בכלא, אז העלילו עליי שניסיתי לדרוס חייל". בימים האחרונים לפני הגירוש שחרר אותו בית המשפט למעצר בית בכפר דרום.

מגורשים // יום הגירוש הגיע, ובמשפחת קדמון התקבלה ההחלטה להשאיר את הבית כמו שהוא. "לא ארזנו שום דבר. אף אחד לא יצא על הרגליים שלו, כל אחד לפי דרגתו וכוונו. לא רצינו לייפות את הסיטואציה הזאת ולא לטאטא אותה. אחרי שהוציאו את כל האורחים ושאר בני המשפחה ונשארו רק המשפחה הגרעינית, ביקשתי מהחיילים לצאת כדי שהתינוק יוכל לאכול. כולם יצאו. תוך כדי שאשתי מתחילה להאכיל את התינוק, החיילים פרצו חזרה לבית, כמו שהם פורצים לבתים של מחבלים, כל חייל תפס צד אחר של אשתי, תלשו לה את התינוק מהידיים. כך גורשנו מביתנו. החיילים הסכימו שנרד מהאוטובוסים וניסע על הטרקטור והעגלה שלנו. חזרתי הביתה ולקחתי את החנוכייה והפמוטים, צררתי אותם בתוך סדין. נסענו על הטרקטור והעגלה יחד עם האוטובוסים לכפר מימון".

נוודים // חצי שנה התגוררה המשפחה יחד

הביטחון, אבל היינו צריכים להיות נכונים לשלם גם את המחירים ההם, כמו שידענו לשלם את המחירים במשך כל השנים בגוש קטיף. יכול להיות שצה"ל היה מכה וחובל בכמה אנשים, אבל בזה זה היה נסגר. על המונים כאלה שמוחים בצורה דמוקרטית אי אפשר להתגבר".

כפר דרום 2 // במקביל לצעדה בכפר מימון, החל במהלך של גאולת קרקעות נרחבת בסמוך לכפר דרום. "היה מדובר בכפר שלם כולל מתחמי מגורים, כדי שמשפחות נוספות יוכלו להצטרף לטובת המאבק, התעסקנו בסגירת עסקאות עם הערבים המקומיים ובגיוס כספים, אבל בסופו של דבר זה לא צלח. זה גם חלק מהגזרה שנגזרה".

על הניסים // באחת השבתות שלפני הגירוש, כמדי שבת, הלך לחממות יחד עם האורחים הרבים, שכללו נשים וילדים. "תוך כדי הליכה במסדרון שבין כפר דרום לחממות, מעבר לגדר קם מחבל וירה עלינו. כולם נשכבו מיד. תוך כדי חיפוי, כאשר כדורים שורקים מעל הראשים, כמו בנוהל צבאי - וחלנו אחד אחד למחסה. למרבה הנס, גם במקרה הזה כולם חזרו בשלום".

במעצר // שלושה חודשים לפני הגירוש,

היכל שלמה
המרכז למורשת היהדות

לוח הדינים והמנהגים לשנת תשפ"ג יצא לאור הלוח מותאם לכל עדות ישראל

הכן עצמך עוד היום לשנה החדשה

רב מכר
מדריך חובה
לכל מתפלל

זמני היום, זמני מולד החודש
לוח קריאות התורה והפטורות לשבתות ומועדים
פרק יומי בתנ"ך, משנה יומית
דף היומי, והלכה יומית

ספר הגבאי
מהדורה חדשה

פשוט וקל הזמינו דרך האתר
hechalshlomo-store.org.il

lo.dinim@gmail.com

רחוב המלך ג'ורג' 58
ת.ד. 7440 י-ם 9107302

052-2997982

יוסף ארנפלד

yosefpr@gmail.com

במגרש הביתי

בוקר טוב

סדר היום גמיש. מתחיל מוקדם בבוקר
ונגמר מאוחר בערב, אם אין קריאת
חירום. "אנחנו חיים מסביב לשעון
בגלל המשק, אבל מכיוון שמקום
העבודה צמוד לבית, אני אוכל שלוש
ארוחות בבית, הנכדים מגיעים והילדים
מסתובבים. העבודה, המשפחה, האישה
ששותפה במשק - הכול הולך ביחד."

השבת שלי

"שולחן גדול עם הרבה אורחים,
מהמשפחה ומחוצה לה. נחת, שום דבר
לא לוחץ. הזמן מוקדש במאה אחוז
לילדים. שנת צהריים טובה."

פלייליסט

ישי ריבו, 'לשוב הביתה'.

צילום לופט

הרב חיים דרוקמן. "כשהייתי שמיניסט,
חיפשתי ישיבה של משהו שחי את עם
ישראל ואת ארץ ישראל. מצאתי את הרב
דרוקמן, שהקים ישיבה סמוך לקריית
מלאכי והכניס לביתו את כל הנזקקים
בפשטות ובחום. למרות שיש לו דרך
מאוד ברורה, הוא רואה בעין טובה את כל
עם ישראל, כולל אלה שחושבים אחרת
ממנו."

השאלה

"זה 17 שנה יש בנו געגוע עמוק וכואב
לאדמה שלנו, כמו של אהוב שנמצא
רחוק מאהובתו, ואנחנו רוצים לחזור
אליה. מהמממות שלי בכפר מימון אני
יכול לראות את האנטנה של כיסופים,
ואני כוסף לחזור לכפר דרום. צר לי
שאני לא כואב כך את המצב בהר הבית,
אבל הכאב הפיזי שלי הוא הרצון לחזור
לאדמתנו, שהיא חלק מדמנו ומהדם
שהשארנו שם, בכפר דרום."

לפחית אותי

"יש לי באג - כמעט ואין דבר
שמפחיד אותי."

כשאנייה גול

"מקווה שאוכל להסתכל על עצמי
במראה ולהיות מרוצה."

עם שאר משפחות כפר דרום בבית מלון באשקלון.
משם עברו לבניין דירות בעיר למשך חמש שנים.
כשהוקם היישוב שבי דרום, עברו אליו והתגוררו
בקרווילה במשך שש שנים נוספות. "כשהבנו
שהפתרונות איטיים, היות שהיינו צריכים לטפל
בהורי אשתי ניצולי השואה וזה לא התאפשר
בקרווילה, לפני כשש שנים עברנו לכפר מימון. כאן
אנחנו זוכים להחזיר טובה להורים שלי ולהורים של
אשתי. כיום יש לנו בשבי דרום מטע אבוקדו גדול,
ובכפר מימון יש לנו חממות שאני ממשיך מכפר
דרום, וכן דיר גדול של עיזים לחלב וכבשים לבשר."

הנחת // שמונה ילדים: רעות (32) מתגוררת
ברחלים. יענת (30) מתגוררת בשבי דרום. הילה
(28) מתגוררת גם היא בשבי דרום. עמיחי (26)
מתגורר בכפר מימון "ועובד איתי במשק". איתן
(22) לומד וגר בכפר תפוח. הדס (19) סיימה שירות
לאומי בקריית נטפים. יאיר (18) סיים כיתה י"ב
בכרמי קטיף. שבות (14) תתחיל ללמוד באולפנה
בדימונה.

אם זה לא היה המסלול // "אני
מאוד מרוצה מהמסלול שלי. כבר מגיל צעיר רציתי
להיות חקלאי ובמקביל לעשות דברים שחשובים
לעם ישראל וארץ ישראל." ●

חנה קטן
drchana2@gmail.com

רופא בסנדלים או בטוקסידו?

ירוקים וגם מסכה. במחלקות הרופא ילך עם חלוק לבן ותג עם שמו. מחקר מצא שלבוש הרופא בטיפול נמרץ משפיע מאוד על התקשורת עם המטופל ובני משפחתו. המפגש בין הרופא ובין המטופל ומשפחתו באשפוז הוא קצר מאוד, ולכן ההופעה החיצונית כל כך משמעותית במפגש הזה. רוב הנחקרים העדיפו רופא שלובש חלוק לבן עם תג בולט שבו שם הרופא מופיע בצורה ברורה. כשנדמה לחולה ולמשפחתו שחיי תלויים בידיו של רופא שמתהלך בהופעה מרושלת, בסנדלים וג'ינס ובשיער פרוץ, הם חסרי ביטחון.

הקדמתי את יובל דיין. מתברר שמעוצמת לחיצת היד של המטופל אפשר ללמוד על מצב בריאותו. חוקרים מהמכון האמריקני הלאומי לסטטיסטיקה במערכת הבריאות בדקו כחמשת אלפים אנשים בני עשרים ומעלה ומצאו כי עוצמת לחיצת היד נקשרה בקשר מובהק ללחץ דם נמוך יותר, לרמה נמוכה יותר של שומן רע וגלוקוז ולרמות גבוהות יותר של השומן הטוב בדם, המעידים על חוסן מטבולי וקרדיוסקולרי.

אבל אפשר ללמוד לא פחות על חוסן נפשי גם מאי־לחיצת יד, למשל בסיפור של הנשיא ביידן ויובל דיין. עצם זה שיוכל לא לחצת את ידו העלה את קרנה בעיני הנשיא, ובכך עשתה קידוש השם ענק. כל המקטרגים הגדולים שרוממות זכות האיש על גופה בגרונם כשמדובר בהפלת עובר, הפכו את עורם כשהנושא הוא שמירת נגיעה של בחורה שמתחזקת באמונתה. אגב, את הפטנט של הקידה כתחליף ללחיצת היד אני מכירה מקרוב מאוד.

זה היה לפני 35 שנה. הוזמנתי לטקס קבלת הדיפלומה מבית ספר לרפואה של בית החולים הדסה, לאחר שבע שנות לימוד. היו לנו שלושה ילדים קטנים. בעלי היה במילואים בגולן והוזמנתי את חמי וחמותי לטקס. ישבנו בקהל והמתנו לתורי לעלות לבמה לקבלת התואר. כשראיתי את חברותיי ניגשות בזו אחר זו לקבל את התעודה כשידו של הדיקן מושטת אליהן ללחיצת ידן, הבטן שלי התהפכה. איך אני מתחמקת מזה? והנה, הבעיה נפתרה מעצמה: כשקראו לי נתתי לחמותי להחזיק את התינוק, ועליתי עם הבכור בימיני ועם השנייה בשמאלי, כך שכשהדיקן הושיט לי יד לא הייתה לי יד פנויה, ורק קדתי לו קידה בדיקן כמו שעשתה יובל דיין לנשיא ארצות הברית. הוא חיך אליי, וכך גם רבים מהקהל. כך עברתי את זה בשלום בלי להעליב את הדיקן ובלי לעשות מהומות.

לא חייבים להיעלב. "חנה, אפשר להעיר לך משהו? השרוול שלך לא מכסה את המרפק". הסתכלתי על האמה שלי ואכן ראיתי שהוא צדק, ומשכתי את השרוול מעבר למרפק. האם נעלבתי? זה היה המחנך שלי בשנה שלמדתי במכללת ירושלים לבנות, הרב גרשון שווימר זצ"ל, שהפך לימים להיות חצי אבא בשבילי כשאבי נפטר זמן קצר לאחר מכן. הוא ליווה אותי בהחלטה ללמוד רפואה ואף ליווה אותי לחופה. ולא, לא נעלבתי. הוא אמר זאת בצורה כל כך אבהית ואכפתית, שדברים שיצאו מלב של מחנך דגול נכנסו לליבה של בחורה נבוכה שמחפשת את דרכה - והתיישבו שם היטב, לאורך ימים ושנים. ●

המפגש בין הרופא ובין המטופל ומשפחתו באשפוז הוא קצר מאוד, ולכן ההופעה החיצונית כל כך משמעותית. רוב הנחקרים העדיפו רופא שלובש חלוק לבן עם תג בולט שבו שם הרופא מופיע בצורה ברורה. כשנדמה לחולה ולמשפחתו שחיי תלויים בידיו של רופא שמתהלך בהופעה מרושלת, בסנדלים וג'ינס, הם חסרי ביטחון

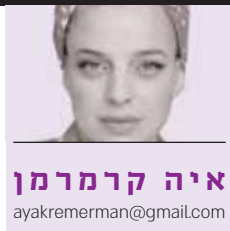
אין כניסה לכפכפים. "את לא נכנסת", כך הודיע לי אחד השומרים בכניסה לכנסת ישראל, שלישיבת ועדת הבריאות שלה הוזמנתי על ידי חברת הכנסת עידית סילמן. הגעתי מתנשפת, מאחרת כדרכי. התור בכניסה ארוך מאוד. והנה ניגש אליי אחד מאנשי הביטחון ומודיע לי שמקומי בחוץ. למה? נשק אין עליי, ולא ידוע לי על איזושהו סיווג ביטחוני שפתאום נולד לי. ואז הוא אמר: "הכפכים האלה לא מקובלים בכנסת". אני מביטה על כפכי ההוואנה שלי, ויש לי מה להשיב - הרי יש לי גם גרביים (תודות לשולחן ערוך), וגם מדובר בכפכים נאים, לא כאלו ששוטפים בהם את הבית, והם גם תופסים את הרגל מאחור. לא עזר כלום. מזל שברכתי היה לי גם זוג סנדלים.

ואכן, עיינתי בתקנון קוד הלבוש של הכנסת ומצאתי שיש להגיע למשכן בלבוש הולם ומכובד, ויש פירוט של לבוש אסור, והוא אכן כולל כפכפים. וכך כתב מנכ"ל הכנסת: "סביב שולחן הדיונים לא הייתה כל מחלוקת לגבי הצורך להקפיד בכנסת, בדומה לנהוג בפרלמנטים אחרים בעולם, על הופעה ייצוגית והולמת, באופן שיכבד את המשכן".

מה לובשים הנהגים? אני לא מתלהבת מתכתיבים סביב המלתחה, פרט לאלו השייכים לשולחן ערוך, אבל אני מבינה שיש מושג שנקרא קוד לבוש. בחוק הישראלי מוזכרת "תלבושת הולמת" למבקרים בכותל המערבי, וגם לנהגי מוניות המסיעים נוסעים מנמל התעופה בן-גוריון ישנו תנאי של "לבוש הולם". גם בכניסה לספרייה התורנית על שם הרמב"ם מוצב שלט המבקש לבוש הולם מהבאים בשעריה. אז יש מושג כזה, ובאירועים רשמיים נהוג להנחות את המוזמנים באיזה קוד לבוש מצפים מהם להגיע.

אבל השאלה היא איך מעבירים את המסר הזה גם לגבי קוד לבוש הלכתי. בימי התיכון הלכתי עם חברותיי למחנה תורני של 'אל המקורות'. רצינו בכל ליבנו להיות צדיקות. המחנה היה מאוד מושקע בחומר וברוח, ושמענו מרצים מהשורה הראשונה. אחד מהם היה רב ליטאי שבקולו הרועם תיאר לנו את הגיהנום הפעור לפני כל מי שלובשת חצאית באורך החצאיות שלנו. ברחנו בדמעות מהחדר. נראה לי שכונתה של השיחה הזאת הייתה רצויה, אך למעשה היא לא פעלה את פעולתה. אבל זאת הייתה דרך החינוך אז, שאחזה בשוט התוכחה. ואילו היום בנו של הרב ההוא - רב מוכר ופופולרי - מחזיר לבבות תועים לאביהם שבשמיים במענה רך.

שם קוד: טוקסידו. הלבוש שלנו מספר עלינו סיפור. טוקסידו הוא קוד לבוש לגברים המשתתפים באירוע רשמי המתקיים בשעות הערב. בתרבות העסקים ביפן היה מקובל ללבוש חליפות עסקים ועניבות, עד שבעקבות התייעלות אנרגטית הועלו הטמפרטורות, ואז שונתה ההמלצה ללבוש אוורירי. מקור המונח צווארון כחול שייך לעובדי התעשייה שלובשים סרבילים או בגדים עמידים שצבעם בדרך כלל כחול. לובשי הצווארון הלבן הם פקידים ועובדי משרד שנהגו ללבוש חולצות לבנות. אבל זה מה שהיה פעם. היום אפשר למצוא מהנדס או רופא שמסתובבים עם סנדלים וטיישרט. אך האם זה תמיד נכון? בחדר הניתוח, "קוד הלבוש" הוא חולצה ומכנסיים רחבים

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

שומע צעקה

אני מרגישה כל כך קרובה לאבא שבשמייים, שאני מדברת איתו בלי נימוסים וגינונים: אני צועקת, מפצירה, דורשת, לפעמים גם כועסת. ואולי דווקא הצעקה היא זו שתביא לנו גאולה

שאני קרובה למישהו, אני צריכה להיות יותר אני. ומה לעשות שיותר אני זה פחות מנומסת?

אולי זו טעות, ייתכן שזו יוהרה, אבל גם במערכת היחסים שלי עם אבא יתברך אני נטולת גינוני נימוס. אני בהודיה עצומה, נותנת לו את הקרדיט שכל הטוב שמורעף עליי מגיע ממקור אחד, ממנו יתברך. הוא מרעיף אותי עליון בחסד עליון וגלוי. אני מתחננת אליו בבקשות, כי אני מאמינה בלב שלם שהוא הכתובת לכל החוסרים של חיי. אני מבקשת מחילה על מחשבות לא שייכות, על נפילות או מעידות, מתוך ידיעה שהוא מקבל את הצער שיש לי מהן באהבה. אבל כדי להמשיך לחיות בעולם מלא ההסתרה הזו, אני בוחרת לדבר איתו ללא כפפות של משי. אני מדברת איתו נקי, פתוח, כואב. אני באה בדרישות. מפצירה הפצרות. דורשת הסברים, מצפה לתשובות. כל אלו בגלל הסיבה הפשוטה - הוא הכתובת שלי. אני כזו בגלל שאני זקוקה לקרבה אמיתית, נטולת מחיצות. אני נוהגת ככה בגלל שאני מבקשת להכניס אותו לכל תחומי חיי ולחלוק איתו את כל צפונות ליבי. ולא, הן לא תמיד נעימות, עדינות ומלאות שביעות רצון מתוכנית העל שלו.

יש לי אפס יומרות להבין את המהלכים שלו. בקושי להבין משחק שחמט אני מסוגלת. אבל כל עוד הוא בוחר להמשיך לנהל את העולם מאחורי הווילון, אני צריכה הכוונה ברורה. הוא מבקש ממני שאהיה דבוקה בו תמיד. התמיד שלי לא מנומס. התמיד שלי גם נעלב, שואל, רוטן וכועס. אם אשאר מנומסת, כל המחשבות והרגשות האלו לא יוכלו להיות מוכלים בתוך מערכת היחסים שלי ושל בוראי. ואז מה? למי אלך? עם מי אדבר כדי לקבל שלוה? אל מי אפנה כדי לקבל נחמה? אל מישהו אחר? אם כן, זה אומר שאני לא מאמינה בגדולתו להכיל הכול. באפשרות האין־סופית של קיומו בתוך הלא טוב שבי. אם ככה - האם אני מאמינה בו באמת ובתמים? בלב שלם? למי אפנה בשתיים בלילה בלי להתנצל שהערת אותו? למי?

לא רצו להרוס את המסיבה

בית המקדש נחרב בגלל הסיפור המפורסם על קמצא ובר־קמצא. מה שהעלה את הדם לראשו של בר־קמצא לא היה הסילוק המבזה שלו מהמסיבה, אלא העובדה שחכמים צפו ולא מחו. אולי הם הרגישו שאין בידם למחות. אולי הם תהו מה להם ולזה. אולי הם היו מנומסים. לא רצו להרוס את המסיבה ולשרוף את המועדון. מה שבסוף קרה. אולי הגיע הזמן להיות פחות מנומסים. לא אחד כלפי השני, זה לצערי בא לנו בטבעיות מדי. אולי אנחנו צריכים לשבור בעצמנו את מחיצת הנימוס כלפי שמאי, לצעוק שכלו הקיצין. שדי, שמספיק. אולי הגיע הזמן לשמוע ולשאוג, לדרוש כמו תינוקות שצריכים שירימו אותנו כי אין לנו על מי להישען. אולי הגיע הזמן להגיד: עכשיו תביא משיח, עכשיו, תציל אותנו עכשיו. תוציא אותנו ממצרים עכשיו, תקרע בשבילנו את ים סוף. עכשיו. כי לנחשון בן עמינדב היה יותר מרווח בין האף למים ממה שאנחנו מרגישים. רק אתה יכול. עכשיו זה לא זמן להיות מנומסים. מנומסים נהיה בתור לבית המקדש. בקרוב ממש. ●

לפני כמה שנים הרציתי בהתנדבות בפנימייה לנוער בסיכון. הכינו אותי מראש שאלו ילדים שראו וחוו על בשרם הרבה יותר מדי. ישבנו כולנו במעגל על הרצפה, וכשהסתיימה השיחה אמרה אחת הנערות שהיא רוצה להגיד משהו: "אני כועסת על ה'. אני בת 17 ועברתי בחיים שלי דברים שאף אחת לא צריכה לעבור. אני כועסת עליו נורא". "מצוין", אמרתי לה, "גם אני. מאוד". הסברתי לה שלא מזמן חברה מאוד טובה שלי נפטרה מהמחלה. אני, שהייתי אז באורות התשובה, האמנתי בטיפשותי שאוכל להציל אותה. בתפילות, בהפרשות חלה, בקבלות שקיבלתי על עצמי. עד היום את זכויות כיסוי הראש שלי אני מקדישה לה (אגב, אני עדיין מתעקשת להחזיק בטיפשותי. לצערי חברה נוספת זקוקה לטיפשות ולאמונה התמימה הזו שאנחנו יכולים לעורר את רצון ה' לחולל ניסים). ואז ה' סירב לקבל את התפילות וחברתי הלכה לעולמה. אני כעסתי עליו. "למה אמרתי לך מצוין? כי כל עוד את כועסת, זה אומר שאת בקשר. לא הרפית מהאמונה שלך שהוא פה לידך. אז תכעסי ותצעקי. תדרשי תשובות. תדרשי החלמה ממה שעברת. תדרשי ממנו את מה שאת צריכה ממנו. את מה שמגיע לך ממנו בתור הבת שלו. אל תהיי מנומסת. תגידי לו את דעתך. יש לו כתפיים מספיק רחבות כדי להכיל את הכעס שלך. העיקר שתדברי איתו". התבוננתי סביב. חלק מהמדריכים היו זקוקים לדפברילטור. החלק השני היה צריך לאסוף את הלסת מהרצפה. ואז הסתכלתי על הנערה. היה לה ניצוץ של הקלה בעיניים, שלא היה שם קודם. החיוך היה מרוח לה על הפנים: "אהבתי", אמרה. נתתי לגיטימציה לרגשות שלה ופתח איך לא לנתק קשר. אולי זה קשר נטול נימוס, אבל בעיניי כל קשר עם ה' טוב מאשר לסגור בפניו את הדלת, לזרוק את המפתח ולהמשיך את החיים בלעדיו.

למי אפנה בשתיים בלילה?

לפני כמה זמן מישהו הטיח בי שאני חסרת נימוסים ושהגיעה השעה לקנות לי כאלה. נפגעת מאוד, גם כי בלב ידעתי שיש אמת בדבריו. נכון, אני חסרה בנימוסים. יש לי הרבה פלוסים, נימוסים הם לא אחד מהם. לא גדלתי בסביבה שמתעכבת על גינוני נימוס. למדנו דרך ארץ, למדנו כמה חשוב להתחשב בכלל, להיות חלק ממנו. למדנו להאמין בעצמנו, לשאול שאלות, ויותר מדי שנים למדנו על הפירמידות ואת תולדות אומנות יוון העתיקה. איכשהו עניין הנימוסים נדחק לשולי לימודי הליבה. אני לא מדברת על תודה סליחה בבקשה. זה לא נקרא נימוס, אלא יחס מכבד אנושי בסיסי שחל כלפי כולם. הילדים, בעלי, העוזרת ונהג משאית הזבל. לכולם מגיע היחס הנעים והמכבד הזה. אני מדברת על השלב הבא, כמו להביא מתנה למארחים שלי לסעודת שבת. גם כשמביאים לי מתנה זה מרגיש מוזר ולא נצרך. בסך הכול רציתי לשבת עם חברה, לא התכוונתי לסגור אותה לקניון בשישי בצהריים. בכלל, כשהופכים לחברים, מתי מפסיקים את הפינג־פונג מתנות הזה? מתי אומרים שאנחנו מספיק קרובים בשביל להפסיק להיות מנומסים? לא נהיר לי. אולי בגלל זה אני אוהבת את הווטסאפ. מתחילים שיחה ב"תגיד" ולא ב"בוקר טוב". מסיימים אותה ב"נראהת לאחרונה". אין יותר מדי נימוס אבל גם אין עלבון. בעיניי, ככל

החברה לפיתוח
מטה בנימין

מועצה אזורית מטה בנימין

מועצה אזורית בנימין מזמינה את תושביה למופע מיוחד

בנימין חוצאת כפלים

הפקה מוזיקלית
מיוחדת לבנימין.

מארח את

אביב נואי

אביב גפן, נתן גושן ועידן עמדי

יום שני
ב' באנון 29.8

יום שלישי
ג' באנון 30.8

בדינת הסולטן

19:30 פתיחת דלתות

ותקין סבוטיק

רכישת כרטיסים באתר המועצה

צילום: אריאל בנאי - אריאל ענבר | עידן עמדי - מורחשו | אביב גפן - אלוני | נתן גושן - קולומבוס